

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
ΚΕΜΠΑ ΑΘ.
Αριθμός Αδείας
4265

Ο ΠΑΜΙΣΟΣ

«Ο καθένας
που γυρνά
στον τόπο του
δεν είναι νικητής.
Αλλά κανένας
δεν είναι νικητής
σα δε γυρνά
στον τόπο του.»

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2019 * ΔΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΝΗΣΙΩΤΩΝ «Ο ΠΑΜΙΣΟΣ» * - ΕΤΟΣ 2019 - Αρ. Φύλλου 136(109)
ΚΟΡΙΝΝΗΣ & ΣΑΠΦΟΥΣ 11, Τ.Κ. 105 53 ΑΘΗΝΑ, e-mail: pamisos@gmail.com * Κωδικός ΓΓΕΓΓΕ 4186

αρχιμηνιά κι αρχιχροινιά
καλή χρονιά σε όλους

τέλος χρόνου

Πέρασε κι αυτή η χρονιά...

Γεμάτη γεγονότα, εκλογές αυτοδιοικητικές, περιφερειακές και δημοτικές.

Εκλογές για το ευρωκοινοβούλιο, εκλογές κοινοβουλευτικές για τη χώρα μας.

Τη χώρα μας, που μια δεκαετία τώρα ταλανίζεται. Θα μου πείτε, από πάντα.

Ναι, και κάθε φορά που νομίζουμε ότι ισιώνουμε μετά από πολέμους, ήττες, κατοχές και εμφυλίους, μετά από τη χούντα και την "ομαλή" μετάβαση στον κοινοβουλευτισμό, αυτοπαγιδευτήκαμε. Οπισθοχωρήσαμε στις "παλιές συνήθειες". Η ένδεια και οι αγωνίες μας έγιναν πλούσιο λίπασμα στο μέτωπο μνημονιακών και αντιμνημονιακών. Λες και μας περίσσευναν οι δυνάμεις. Λες και δεν ξέραμε από το 1821... που τη νέα χρονιά θα αρχίσουν οι εορτασμοί.

Πάντα διχασμένοι οι Έλληνες. Οπλαρχηγοί και καλαμαράδες, καθαρευουσιάνοι και δημοτικιστές. Βασιλικοί και Βενιζελικοί. Αντάρτες και Χίτες. Αριστεροί-Δεξιοί.

Σήμερα όμως, με αλλαγή πολιτικού σκηνικού, ας αποφύγουμε τους διαχειριστές με πτυχιούχες μετριότητες, γυαλιστερές γραβατωμένες παρουσίες με μυρωδιά φτηνής κομματίλας, που κατακλύζει τα τηλεοπτικά κανάλια και βγάζει λόγους στις πίτες και στις συγκεντρώσεις κάθε είδους.

Μια καινούρια χρονιά έρχεται. Ας την καλωσορίσουμε με αισιοδοξία και ελπίδα. Ας κατευθύνουμε τη ζωή μας από το σκιερό σταυροδρόμι σε μια ευθεία ενός ορίζοντα που η ελληνική ψυχή, αυτή που δεν τιθασεύεται, μπορεί, πού ξέρεις, να κάνει το θαύμα της.

Μπορεί, πού ξέρεις...

Καλή χρονιά

Σας καλούμε όλους,
μέλη και φίλους
την **Κυριακή 9 Φεβρουαρίου 2020,**
στις **11 η ώρα το πρωί**
στην εκδήλωση
της **κοπής της πρωτοχροινιάτικης πίτας**
του **Συλλόγου μας**

Όπως κάθε χρόνο,
θα προηγηθεί η ετήσια γενική συνέλευση
των μελών του Συλλόγου μας

Σας περιμένουμε
στο **GAZARIE**
Βουτάδων 32 - 34 στο Γκάζι
Στάση Κεραμεικός, γραμμή 3

Βρείτε μας στο διαδίκτυο • <http://sylogos-pamisos.blogspot.gr/> • www.facebook.com/groups/125812277450101/

Ηλεκτρονικό φωτογραφικό αρχείο Μεσσήνης: www.pamisos-messini.gr

Το δέντρο

Κάτω στα αμπέλια του χωριού σε μια άκρη αμπελιού
Ήτανε το δέντρο το χοντρό που είχε ιδιοκτήτη του το Νικολό
Κοσμά τον φώναζαν πολλοί μα είχε την τύχη την κακή
που είχε γειτόνισσα μια γρια και δεν τα πήγαιναν καλά.

- «Κόψε το δέντρο Νικολό να μην σου πάρω τον λαιμό,
δεν θέλω τα φύλλα και ο ίσκιος του να πέφτουν από δω»
- «Σώπα κυρά Βασιλική και μην έχεις μαύρη την ψυχή,
δεν το εφύτεψα εγώ
Ένα μόνο έχω να σου πω και αυτό από τον παππού μου
τον γέρο Νικολό που είχε τα χρόνια του εκατό.
Πώς κάτω από το δέντρο το χοντρό οι κλέφτες στήνανε χορό.
Έρχιχαν κούνιες τα παιδιά, σούβλιζαν αρνιά την Πασχαλιά
Και οι κοπέλες με τις κανάτες κερνούσαν τα κρασιά».

Μα την κυρά Βασιλική· που είχε μαύρη την ψυχή,
Τίποτα από όλα αυτά δεν την συγκινεί
και στο δέντρο έβαλε βολή, πήρε τα αμπέλια παγανά
και αφού μάζεψε ξερά κλαδιά, έβαλε στο δέντρο την φωτιά.

Δεν φτάνει μια, δεν φτάνουν δυο να ολοκληρώσει το κακό,
γιατί το δέντρο ήτανε χοντρό. Τις κάνει τρεις, τις κάνει εννιά
να κάψει του δέντρου την καρδιά

Μα το δέντρο στη ζωή, επιμένει, νικά και νέα φυλλωσιά αμολά.
«κόψε το δέντρο Νικολό να μην σου πάρω τον λαιμό
δεν θέλω τα φύλλα και ο ίσκιος του να πέφτουν απ’ εδώ»
και για να μην γίνει μακελειό, ξυλοκόπο φέραν ειδικό και με πριόνι
αλυσιδωτό,να κόψουν του δέντρου τον κορμό.

Μα το πριόνι δεν το μπορεί γιατί το δέντρο ήτανε παχύ και κόβοντάς
του τα κλαδιά, άρπαξε η μηχανή φωτιά και έμεινε το δέντρο το γυμνό
που έχει κομμένο τον κορμό και από τότε όποιος περάσει και το δει

Με θλιμμένη την καρδιά επιφωνεί "**ΚΑΤΑΡΑ ΝΑΧΕΙ ΑΥΤΗ Η ΓΡΙΑ
ΠΟΥ ΕΒΑΛΕ ΣΤΟ ΔΕΝΤΡΟ ΤΗ ΦΩΤΙΑ**"...

*Στη μνήμη του αγαπημένου μου θείου, Λάμπρου Καπακλή, που έφυγε χορεύοντας,
λεβέντης και υπερήφανος, όπως ήταν σε όλη του τη ζωή, δημοσιεύω ένα από τα
ποιήματα που έχει γράψει.*

η ανηψιά του Βούλα Ασημάκη

ΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ ΜΑΣ

Συνεχίζουμε την καταγραφή των φίλων του “Πάμι-
σου” που μας έστειλαν τη συνδρομή τους.
Μια ενίσχυση που τόσο την έχει ανάγκη ο Σύλλογος.
Οι συνδρομητές του 2020, μέχρι στιγμής είναι:

Βασιλική Βαγγαλν
Σπηλιωτοπούλου Ασρινιά του Βασιλείου
Κουτσολιάς Σταύρος
Βλαχάκης Κλεάνθης του Παναγιώτη
Σερενές Παρασκευάς

**Παρακαλούνται οι συνδρομητές μας, κατά την κα-
τάθεση της συνδρομής τους στην τράπεζα, να ζη-
τούν να αναγράφεται το ονοματεπώνυμό τους
ώστε να ενημερώνεται το ταμείο του Συλλόγου.**

Ο ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Ο ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ επ’ ονόματι **ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΝΗΣΙΩΤΩΝ**

«**Ο ΠΑΜΙΣΟΣ**» είναι:

IBAN: GR8101101040000010429626400,
στην Εθνική Τράπεζα, στον οποίο μπορείτε
να καταθέτετε τις εισφορές σας, ζητώντας
από τον υπάλληλο να πληκτρολογεί το ονο-
ματεπώνυμό σας, ώστε να γνωρίζουμε τον
καταθέτη και να εκδίδουμε αμέσως τη σχετι-
κή απόδειξη.

Ο ΠΑΜΙΣΟΣ

ΔΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ

ΝΗΣΙΩΤΩΝ «Ο ΠΑΜΙΣΟΣ»

ΚΟΡΙΝΝΗΣ & ΣΑΠΦΟΥΣ 11 - Τ.Κ. 105 53 ΑΘΗΝΑ

e-mail: pamisos@gmail.com

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΝΗΣΙΩΤΩΝ «Ο ΠΑΜΙΣΟΣ»

ΕΚΔΟΤΗΣ: ΓΑΒΡΑΣ ΜΙΧΑΛΗΣ, ΤΗΛ.: 6944852921

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΜΠΑΡΚΑ - ΛΕΚΑΔΙΤΗ ΒΑΣΩ, ΤΗΛ.: 6944183296

ΤΑΜΙΑΣ: ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΣΟΥΛΤΑΝΙΑ ΒΑΣΩ, ΤΗΛ.: 210 3212937

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ: ΤΣΕΦΑΛΑΣ ΚΩΣΤΑΣ, ΠΕΤΡΟΥΛΑΚΗΣ ΚΩΣΤΑΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «Ο ΠΑΜΙΣΟΣ»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Γαβράς Μιχάλης (6944852921)

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ασημάκη-Μεντάκου Σταυρούλα (210-6120100)

ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Μπάρκα-Λεκαδίτη Βασιλική (6944183296)

ΤΑΜΙΑΣ: Λαμπροπούλου-Σουλτανιά Βασιλική (210-3212937)

ΑΝΑΠΛ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Χρονοπούλου Ελένη

ΕΦΟΡ. ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ: Τσεφαλάς Κώστας

ΤΑΚΤΙΚΑ ΜΕΛΗ: Αναστασόπουλος Παναγιώτης (210-2287362),

Παναγιωτοπούλου Άννα, Πετρούλακης Κώστας (210-5755387)

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ: Ευρώ 0,01 • ΣΤΑ ΜΕΛΗ ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

Εις μνήμην

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ ΕΛΕΝΗΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΧΗΡΑΣ ΤΑΞΙΑΡΧΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Στις 28-8-2019 απεβίωσε στην Αθήνα η Ελένη Σακελ-
λαροπούλου του Νικολάου, χήρα του ταξιάρχου ε.α.
Δημητρίου Σακελλαρόπουλου, και κηδεύθηκε στην
Μεσσήνη Μεσσηνίας στις 31-8-2019.

Η αποβιώσασα ήταν θυγάτηρ του Νικολάου Αγγελό-
πουλου και της Αικατερίνης Αγγελοπούλου-Λεβέντη,
διδασκαλίσσης και μίας από τις πρώτες γυναίκες Δη-
μοτικές Συμβούλους στην Ελλάδα, η προσφορά της
οποίας κατά τα δύσκολα χρόνια του πολέμου, της κα-
τοχής και εντεύθεν υπήρξε ανεκτίμητη και αναγνωρί-
σθηκε από την κοινωνία της Μεσσήνης με την πρόσ-
δοση του ονόματός της στην ονομασία της οδού επί
της οποίας ευρίσκεται η πατρική οικία της.

Μετά την αποπεράτωση των σπουδών της η Ελένη
Σακελλαροπούλου ενυμφεύθη τον συμπατριώτη της
Δημήτριο Σακελλαρόπουλο, αξιωματικό του Πυρο-
βολικού, μετά του οποίου απέκτησε τέσσερα τέκνα.
Η ανωτέρω αποβιώσασα μαζί με τα τέκνα της ακο-
λούθησε τον αξιωματικό σύζυγό της σε όλες τις με-
ταθέσεις αυτού και μάλιστα στα δύσκολα και κρίσιμα
χρόνια της δεκαετίας του 1960. Αφήνοντας πίσω της
χωρίς κανένα δισταγμό την ανέμελη ζωή και τα ξέ-
νοιαστα και γλυκά χρόνια της μαθητικής και φοιτη-
τικής της ζωής, ακολούθησε τον σύζυγό της στα διά-
φορα μέρη που τον καλούσε η Πατρίδα, γνωρίζοντας
πλέον ότι το Χρέος της την καλούσε αλλού. Εκείνα τα
χρόνια (δεκαετία 1960), στο Νεοχώριον Ορεστιάδας,
όπου υπηρετούσε ο σύζυγός της και, όπου ακόμα και
το καθαρό νερό ήταν δυσέυρετο, βοήθησε ηθικά και
υλικά όλους τους στρατιώτες που υπηρετούσαν τη
θητεία τους, οι οποίοι έβλεπαν στο πρόσωπο αυτής
τη μητέρα τους. Πολλοί στρατιώτες προσέφευγαν σ’
αυτήν για την αλληλογραφία με τους δικούς τους και
δεν ήταν λίγες οι φορές που εκείνη φρόντιζε να λάβει
νέα από τις οικογένειες των στρατευμένων όταν οι
ανωτέρω ανησυχούσαν για τους δικούς τους.

Μέσα σ’ αυτά τα χρόνια, αλλά και μεταγενέστερα,
ακολούθησε το παράδειγμα της αιμνήστου μητρός
της, αναπτύσσοντας πλούσιο φιλανθρωπικό έργο
τόσο στην ιδιαίτερη πατρίδα της, όσο και στα μέρη
όπου έζησε με την οικογένειά της. Η φιλανθρωπική
της δράση, ιδίως στις παραμεθόριες περιοχές κατά
τα δύσκολα χρόνια της δεκαετίας του 1960, ανακού-
φισε τους ανθρώπους που ζούσαν εκεί, όπου οι πε-
ρισσότερες οικογένειες ήταν στην ουσία ορφανές,
αφού αποτελούνταν από τον παππού, τη γιαγιά και
τα εγγόνια, δεδομένου ότι οι γονείς είχαν μετανα-
στεύσει για οικονομικούς λόγους στο εξωτερικό. Την
υποστήριξη αυτών των οικογενειών έκανε στόχο στη

ζωή της, βοηθώντας οικονομικά τις οικογένειες και
αναλαμβάνοντας τη μελέτη των παιδιών των οικογε-
νειών αυτών, δεδομένου ότι δεν υπήρχε δυνατότητα
βοήθειας από κάποιο πρόσωπο του περιβάλλοντός
τους. Απέτρεψε αποτελεσματικά την απομάκρυνση
των παιδιών αυτών από το σχολείο και την ενασχό-
λησή τους με οτιδήποτε άλλο, που εγκυμονούσε πα-
ντός είδους κινδύνους, καθώς γνώριζε ότι η παιδεία
κάνει τους πολίτες ισχυρούς και τα κράτη ισχυρά.

Μέσα σ’ αυτό το κλίμα της διαρκούς προσφοράς και
φροντίδας για τον άνθρωπο, ευτύχησε να δημιουρ-
γήσει μία υπέροχη οικογένεια με τέσσερα παιδιά,
ήτοι την Βιργινία Σακελλαροπούλου, Εισαγγελέα
Εφετών Αθηνών και Διδάκτορα του Ποινικού Δικαί-
ου της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών,
τον Νικόλαο Σακελλαρόπουλο, ιατρό, την Αικατερίνη
Σακελλαροπούλου, Εφέτη Διοικητικών Δικαστηρίων
Πατρών και τον Θεόδωρο Σακελλαρόπουλο, Αντιει-
σαγγελέα Πρωτοδικών Ορεστιάδας. Στην ανατροφή
και υποστήριξη των παιδιών της αφιερώθηκε μαζί με
τον αείμνηστο σύζυγό της, μετά δε τον θάνατο αυ-
τού, το έτος 1990, μόνη της μέχρι του θανάτου της.
Ήταν στήριγμα, πνοή δημιουργίας, δύναμης και αισι-
οδοξίας για τα παιδιά της, στη συμβουλή της οποίας
πάντοτε αυτά προσέφευγαν. Άνθρωπος ακέραιος,
δίκαιος, οξυδερκής, διορατικός, αισιόδοξος, υπομο-
νετικός, με σεβασμό στο παρελθόν και αγάπη και εν-
διαφέρον για το μέλλον, προσπάθησε να μεταδώσει
στα παιδιά της τις αρετές της αυτές. Κράτησε γερά
το σεβάσμιο χέρι των γονέων της, αλλά και αυτό των
παιδιών της γνωρίζοντας ότι κανένα οικοδόμημα δεν
είναι σταθερό όταν δεν στηρίζεται στην εμπειρία του
παρελθόντος και στη δημιουργική ορμή του μέλλο-
ντος. Αυτή τη δύσκολη συνύπαρξη παρελθόντος και
μέλλοντος επέτυχε με μοναδική ικανότητα και έδωσε
το φωτεινό παράδειγμα και μήνυμα ότι η επιτυχία με
προοπτική και σταθερότητα είναι έργο συλλογικό
που συνθέτει πολλά στοιχεία.

Έχοντας ολοκληρώσει την αποστολή της στη γη και
έχοντας προσφέρει απλόχερα την πολυσιχιδή βο-
ήθειά της στην κοινωνία και στην οικογένειά της,
έφυγε για τον Πνευματικό Κόσμο, αφήνοντας πίσω
της τα τέσσερα τέκνα της, που ευχαριστούν τον Θεό
διότι τους χάρισε αυτή τη Μητέρα.

Τα τέκνα της

Βιργινία Δημ. Σακελλαροπούλου

Νικόλαος Δημ. Σακελλαρόπουλος

Αικατερίνη Δημ. Σακελλαροπούλου

Θεόδωρος Δημ. Σακελλαρόπουλος

Αγαπητοί μας αναγνώστες

Γνωρίζετε όλοι ότι ο ΠΑΜΙΣΟΣ υπάρχει κατά κύριο λόγο χάρη στη δική σας συμβολή

Γι’ αυτό **ΜΗΝ ΞΕΧΝΑΤΕ ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΑΣ**

ΣΥΝΕΒΗΣΑΝ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΜΕΣΣΗΝΗΣ

Μεσσήνη Χριστούγεννα 2019 Η μικρή μας πόλη στολισμένη

φωτό: Αρτέμης Φανός

Μουσείο Κατσουλίδη

Μια μουσική εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στο Μουσείο Κατσουλίδη, στις αρχές Δεκεμβρίου 2019. Η αίθουσα του Μουσείου ήταν κατάμεστη από τους συμπατριώτες μας, που στο πρώτο μέρος της εκδήλωσης πήραν πολλές και χρήσιμες πληροφορίες για την εξέλιξη του αυλού από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Στο δεύτερο μέρος μυήθηκαν στη μαγεία της μουσικής αυτού του οργάνου. Έχουμε πει κι άλλες φορές ότι αυτές οι εκδηλώσεις είναι επαινετές, δίνουν μια άλλη ποιοτική χροιά στην πόλη μας και θα ήταν ευχής έργον αν τα σχολεία μετείχαν σε τέτοιου είδους διοργανώσεις, που μόνο κέρδος θα τους προσέδιδαν. Ελπίζουμε ο δήμαρχος να τηρήσει την υπόσχεσή του για τη δημιουργία δημοτικού ωδείου στην πόλη μας, ούτως ώστε οι μικροί μας φίλοι, από πολύ νωρίς, να έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν τον μαγικό κόσμο της μουσικής.

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΗΣ

Μουσική βραδιά στο Μουσείο με
Φαγκότο & Πιάνο

(Α' μέρος)
Διάλεξη για την εξέλιξη του Αυλού
από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα
Παρουσίαση Γιώργος Μουνδρουλιάς

(Β' μέρος)
Μουσική κλασική και σύγχρονη
με Fagotto και Piano

Fagotto
Γιώργος Μουνδρουλιάς

Piano
Μαρία Παπαπαιροπούλου

Κυριακή 8 Δεκεμβρίου 2019
ώρα 20:00 μμ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΗΣ ΤΑΚΗΣ ΚΑΤΣΟΥΛΙΔΗ,
ΚΑΡΑΤΖΑ ΤΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ είσοδος ελεύθερη

Οργάνωση: Σύλλογος «Φίλοι του Μουσείου Τ. Κατσουλίδη»

Ο δρόμος

Στο προηγούμενο τεύχος, με ένα σχόλιο του Κ. Τσεφαλά είχαμε προκαλέσει τους αναγνώστες μας, όσοι θέλουν, να μας στείλουν τις θέσεις ή και προτάσεις τους για αυτό το τόσο σημαντικό έργο για την πόλη μας αλλά και για όλο τον νομό. Δεν έφτασε τίποτα σε μας. Ελπίζουμε, εντός του 2020, το νέο δημοτικό συμβούλιο της πόλης μας και ο νέος δήμαρχος να καταλήξουν σε μια σωστή απόφαση για το προτεινόμενο έργο, όταν έρθει προς συζήτηση η περιβαλλοντική μελέτη για διαβούλευση και γνωμοδότηση. Τα δημοσιεύματα πληθαίνουν για τον σχεδιασμό, που αφορά κυρίως την Καλαμάτα, από όπου θα ξεκινά ο δρόμος. Φαίνεται ότι αγνοεί την πόλη μας και τα χωριά που βρίσκονται στον οδικό άξονα του δήμου Μεσσήνης. Είναι κατανοητό, αν τα πράγματα είναι έτσι, ο δήμαρχος Πύλου να αδημονεί και να πιέζει για την εφαρμογή του έργου. Είναι όμως απολύτως φυσικό και επιβεβλημένο η δική μας δημοτική αρχή να εργαστεί προς όφελος της πόλης μας και των συμπατριωτών μας, για ένα έργο που θα καθορίσει τη μετέπειτα εξέλιξη και το μέλλον, όχι μόνο της Μεσσήνης αλλά και όλης της ευρύτερης περιοχής.

ΣΙΤΣΑ ΓΕΩΡΓΙΟΠΟΥΛΟΥ

Γυναικεία - Ανδρικά Ενδύματα

Κολοκοτρώνη 27
Μεσσήνη
Τηλ.: 27220 24004

HOTEL
"KLEOPATRA"

ΕΘΝΑΡΧΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ 61,
ΜΕΣΣΗΝΗ - ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
ΤΗΛ.: (27220) 22740 - 23138

ΤΑ ΔΩΜΑΤΙΑ ΔΙΑΘΕΤΟΥΝ
ΛΟΥΤΡΟ, ΤΗΛΕΦΩΝΟ,
ΑΙΡ ΚΟΝΤΙΝΙΟΝ, ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ Γεώργιος Δ. Λεκαδίτης

Αντιπροσωπείες

- Τρακτέρ DEUTZ FAHR SAME
- Αλυσοπρίονα STIHL

Εξειδικευμένο Service

Λεωφόρος Πύλου & Μπούκας - Μεσσήνη
☎ 27220 24353 • E-mail: glekaditis@hotmail.com

ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΟ CATERING

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Αναλαμβάνουμε παντός είδους εκδηλώσεις

ΤΗΛ.: 27220 29049 28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1 ΚΙΝ. 6978 503003
ΤΗΛ/ΦΑΧ: 27220 23600 ΜΕΣΣΗΝΗ 6973 657217

ΙΧΘΥΟΠΩΛΕΙΟ
«ο θαλασσοκόρητος»

Νικόλαος Παν. Λαμπρόπουλος

Μερλοπούλου 7, (Δημοτική Αγορά) Μεσσήνη
Τηλ.: 27220 22339 Κιν.: 6974 798598

ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΜΙΧΑΗΛΗΣ

ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΣΥΣΚΕΥΕΣ • ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΕΙΔΗ

ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΠΟΙΟΤΗΤΑ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ - ΣΥΝΕΠΕΙΑ

ΜΠΟΥΚΑΣ 25 ΜΕΣΣΗΝΗ - ΤΗΛ.: 27220 23 663

Η Νησιώτικη φοιτητοπαρέα της Μαρτίου στη Θεσσαλονίκη

(Εικόνες απ' το χθες) • (1967 – 1974)

του Νίκου Αργ. Στασινάκη

Αφιερωμένο με πολλή αγάπη σε όσες και όσους τα ονόματά τους υπάρχουν στο κείμενο

Αν δεν είχα ζήσει μέσα στη φοιτητοπαρέα της Μαρτίου, από τον Ιανουάριο του 1967 μέχρι τον Δεκέμβριο του 1974, σίγουρα δεν θα μπορούσα να κατανοήσω τόσο καλά εκείνο που λέγεται, που γράφεται και που έγινε και τίτλος εκπομπής στην τηλεόραση, τη φράση δηλαδή «...**Οι παρέες γράφουν τη δική τους ιστορία...**»

Το έζησα, το κατανόησα.

Πάτησα το πόδι μου, για πρώτη φορά στη Θεσσαλονίκη, το πρωί της 10^{ης} Ιανουαρίου του 1967, στις 09 και 17π.μ., όπως ήτανε προγραμματισμένο από τους υπευθύνους των ΣΕΚ (σήμερα ΟΣΕ, ΤΡΑΙΝΟΣΕ μαζί με πολλή Ιταλία).

Άνοιξε η καρδιά μου, παρά το ξενύχτι, μέσα στην ομίχλη. Υπέροχο τοπίο, λίγο πολύ άγνωστο για μας τους Νότιους. Εμείς το χαϊρόμαστε και οι ντόπιοι μουρμουρίζανε για τις σουβλιές της υγρασίας που δεν τους αφήσανε να κοιμηθούν όλη τη νύχτα... Αργότερα το ένιωσα κι εγώ. Μετά από κάποιο καιρό, όταν έβλεπα ταινίες του Κλώντ Λελούς και του Αγγελόπουλου, φώναζα από μέσα μου... «... *Κλέφτες, αφήστε ήσυχη τη Σαλονίκη...*». Δεν το 'πα ποτέ στα φανερά... Ήτανε το δικό μου μυστικό. Δεν ήθελα και δεν θέλω ποτέ, να ξεχάσω εκείνο το πρώτο πρωινό, το βουτηγμένο στην ομίχλη...

Μαζί με τον Κώστα, τον αδελφό μου, είχαμε φτάσει στη «Νυφούλα του Θερμαϊκού και του βορρά λουλούδι», που λέει και το τραγούδι... Εκείνος με πήρε μαζί του, φοιτητής ήτανε στο Φυσικό, να του κάνω παρέα και παράλληλα να προετοιμαστώ για τις εισαγωγικές του '67. Οι εισαγωγικές του '66, αμέσως όταν τελείωσα το Λύκειο, ήτανε ένα Βατερλό για μένα... Το περίμενα... Δεν μου κακοφάνηκε...

Βαβούρα στον σταθμό, γέλια και φωνές, βαλίτσες και κουτιά στα χέρια και στους ώμους, γνήσια εικόνα ελληνικής ασπρόμαυρης ταινίας του '50... «...Όχι από εκεί ρεεεε, από 'δω είναι η πιάτσα των ΤΑΞΙ...», φώναζε κάποιος σε κάποιον άλλο. «Εμείς θα πάμε από 'δω...» μου είπε ο Κώστας... Πήγαμε. Απ' όπου και να πήγαινες, οι μπλε οι κούρσες με το άσπρο φωτάκι στην οροφή, σε περιμένανε... «Για πού τα παλληκάρια;» Αυτή η ερώτηση, απ' τον μάγκα, με το κασκόλ, την τραγιάσκα, το μουστακάκι και το άφιλτρο ανάμεσα σε δυο κιτρινισμένα δάκτυλα, μου έγινε ακουστική συνήθεια για τα επόμενα χρόνια, εκεί και αλλού, και έμελε να με τυραννάει μέχρι το 2003, που το αεροδρόμιο της Αθήνας έφυγε από το Ελληνικό και πήγε στα Σπάτα. «Βασιλίσσης Όλγας, στάση Γεωργίου...» είπε φωναχτά ο Κώστας. «...Περιμένετε...» μας είπε απαξιωτικά ο ταξιτζής, λες και του χρωστάγαμε κάποιο δάνειο, πηγαίνοντας πέρα δώθε και με την ίδια ερώτηση στα χείλια ψάρευε πελάτες... Τα ΤΑΞΙ με κανέναν τρόπο και με καμιά κυβέρνηση δεν ξεκινάγαμε αν δεν συμπληρώνανε τουλάχιστον τρεις διαφορετικές μισθώσεις, τρεις διαφορετικές κούρσες... Πακέτο τρεις σε μία... Είμαστε λίγο τυχεροί, τις βρήκε γρήγορα τις άλλες δυο. Δύο εμείς και δύο οι άλλοι, μια χαρά γιατί μπορούσαμε να είμαστε και πέντε αντί για τέσσερις, Έχωσε τις βαλίτσες στη μπαγκαζιέρα, η μια προεξείχε από το όχημα, έδωσε την πόρτα του πορτ παγκάζ μ' ένα σχοινάκι, πήραμε στην αγκαλιά μας ό,τι άλλο είχαμε και ξεκινήσαμε... Νεαροί και οι συνεπιβάτες μας, της «Φοιτητικής Συνοποσπονδίας» και αυτοί, φαινόντουσαν από μια ώρα δρόμο...

Εμείς είμαστε η τρίτη κούρσα, η πιο μακρινή.... Και τι έγινε; Πέντε λεπτά παραπάνω μείναμε μες στο ΤΑΞΙ. Φτάσαμε στη Γραβιάς, περιοχή Μαρτίου, πίσω απ' το τμήμα της Χωροφυλακής...

Το πρώτο μου ταξίδι με το ΤΑΞΙ, μέσα στους μεγάλους δρόμους της συμπρωτεύουσας τελείωσε και το άλλο, το μεγάλο, μέσα στο πέρασμα του χρόνου, με τις ομίχλες, τον Βαρδάρη και τον Νοτιά του καλοκαιριού, με τα γκαρντάσια και τους μπεκιάρηδες ξεκίνησε αμέσως μετά.

Ωραίο το σπίτι, τριαράκι διαμέρισμα ανατολικό, ρετιρέ στον τέταρτο όροφο... Όλο το Καραμπουρνάκι

και η άχτιστη Καλαμαριά φαινότανε από το μπαλκόνι. Στο ένα δωμάτιο έμενε ο Κώστας, ο αδελφός μου, στο άλλο ο Σταύρος ο Γαλανάκης (Τοπογράφος Μηχ/κός) και στο τρίτο, που πριν λίγες μέρες έμενε ο Θανάσης ο Τσιμόγιαννης (Μαθηματικός) εγκαταστάθηκα εγώ... Ο Θανάσης έφυγε με μεταγραφή για την Αθήνα.

Και η γειτονιά με τους γείτονες και αυτή πιο ωραία...

Λίγο πιο πάνω έμενε ο Κώστας ο Τσερπές (Μαθηματικός), η Γεωργία η Νικολακοπούλου (από το Σπητάλι, Μαθηματικός) και ο Νίκος ο Παπουλάκος (Μαθηματικός), ο μπαλαντέρ μεταξύ των Καλαματιανών και των Νησιωτών.

Παραδίπλα, μετά τον κινηματογράφο «Κολοσσαίον», ο Σάκης ο Θεοδωρόπουλος (Οικ. Πολ. Επιστήμες), ο Μιχάλης ο Ηλιόπουλος (Βιομηχανική), ο Στάθης ο Ψυχολιόπουλος (Φυσιολογίας) και ο Σαράντος ο Τουφεξής (Φυσιολογίας). Προνομιακό το διαμέρισμά τους. Από το μπαλκόνι τους τα καλοκαίρια μπορούσε να δεις και τζάμπα σινεμά... Ο Σαράντος ξανάδωσε εξετάσεις, πέτυχε στην Αρχιτεκτονική του ΑΠΘ και από την επόμενη χρονιά έμεινε στο κέντρο μαζί με τον Χρήστο το Γεωργιόπουλο (Ιατρική), από το Μαυρομάτι. Όταν εγώ ανέβαινα, κατέβαινε με μεταγραφή στην Αθήνα και ο Τάκης ο Παλιός (Τοπογράφος Μηχ/κός). Ήρθε, είδε κι έφυγε...

Αυτή ήτανε η πρώτη Νησιώτικη φοιτητοπαρέα της Μαρτίου στη Θεσσαλονίκη, που άνοιξε την αγκαλιά της και με δέχτηκε εκείνο το πρωινό του Γενάρη του 1967 με την πολλή ομίχλη. Την πόρτα σ' αυτή τη γειτονιά την είχαν ανοίξει πριν δυο τρία χρόνια ο Κώστας, ο Σταύρος, ο Σάκης, ο Θανάσης, φεύγοντας μακριά από την παραδοσιακή φοιτητογειτονιά του κέντρου, την περιβόητη Μελενίκου. Το κέντρο είχε αρχίσει να γίνεται πιεστικό από την πολυκοσμία.

Οι Νησι(ι)ώτες φοιτητές δεν ήτανε μόνο αυτοί, υπήρχαν και άλλοι που μένανε, συνήθως στο κέντρο, κοντά στο Πανεπιστήμιο, όπως ο Παναγιώτης Αδαμόπουλος (Γιατρός), από το Μαυρομάτι, πολύ φίλος...

Με όλους γνωριζόμαστε και με όλους είχαμε σχέσεις. Στις παραδίπλα γειτονιές της ίδιας περιοχής, μεγαλουργούσε και η παρέα των Καλαματιανών φοιτητών. Αρκετοί κι αυτοί. Φίλοι γίναμε με όλους, παρά το «προπατορικό αμάρτημα», που μας θέλει τσακωμένους και αντιπάλους. Δυο απ' αυτούς θα ξεχωρίσω και μη με ρωτήσετε γιατί, τον Νίκο τον Καίσαρη (φυσικός) που δυστυχώς μας έφυγε γρήγορα, πολύ γρήγορα, τον Γενάρη του 2005 και τον Νίκο τον Παπαδημητράκο (μαθηματικός). Μέχρι σήμερα αισθάνομαι τη ζεστασιά της φιλίας τους, της αμεσότητάς τους και της σεμνότητάς τους. Ήταν αυτοί που μου πρωτοέδειξαν κάποιους καινούριους δρόμους.

Η συνεργασία με τους φίλους από την Καλαμάτα και τις άλλες περιοχές της Μεσσηνίας, έγινε το όχημα για τη δημιουργία «Συλλόγου Μεσσηνίων Φοιτητών Α.Π.Θ.». Φτιάχτηκε το καταστατικό, και ορίστηκε, από τα ιδρυτικά του μέλη, το προσωρινό διοικητικό συμβούλιο, με πρόεδρο τον Κώστα Στασινάκη, αντιπρόεδρο τον Σάκη Θεοδωρόπουλο και γενικό γραμματέα τον Νίκο Καίσαρη. Τα μέλη δεν τα θυμάμαι. Η πρώτη εκδήλωση έγινε στις 23 Μαρτίου 1967 (εμβληματική ημερομηνία) σε ταβέρνα της περιοχής Μπότσαρη. Το κυμοθάλασσο ήταν δίπλα, σήμερα είναι τριακόσια μέτρα μακριά, μπαζώματα και άγιος ο Θεός που λέμε. Ήμουν κι εγώ εκεί παρόλο που δεν είχα πάρει ακόμα φοιτητική ταυτότητα, μαζί με τους Σάκη Θεοδωρόπουλο, Χρήστο Γεωργιόπουλο, Σταύρο Γαλανάκη, Νίκο Παπουλάκο, Νίκο Παπαδημητράκο, Κώστα Στασινάκη, Παναγιώτη Αδαμόπουλο, Στάθη Ψυχολιόπουλο, Σαράντο Τουφεξή, και τη Γεωργία Νικολακοπούλου.

Ο Σύλλογος αυτός δεν πρόλαβε ούτε το καταστατικό του να καταθέσει στο Πρωτοδικείο. Ένα μήνα μετά απ' την πρώτη του εκδήλωση της 23^{ης} Μαρτίου του 67, το εναρκτήριο λάκτισμα που λένε στο ποδόσφαιρο, πλακώσανε οι «εθνοσωτήρες» και κλείσανε τα πάντα, σκίσανε έγγραφα και καταστατικά, τους βάλανε

φωτιά και πάνω στις φλόγες καθίσανε έναν φοίνικα καφαλισμένο και από κάτω γράψανε «21 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1967»... Πάει καλιά του ο σύλλογος...

Τον Γέρο της Δημοκρατίας περιμέναμε στη Θεσσαλονίκη, ο Παπαδόπουλος με τον Παττακό μας ήρθαν...

Στον γύψο και στην εντατική για θεραπεία με τα στρατιωτικά νυστέρια...

Το δεξί μου το χέρι ήτανε ήδη στο γύψο. Το είχα σπάσει στο ποδόσφαιρο, πριν από δεκαπέντε μέρες, δυο Κυριακές πριν, στο γήπεδο του Κολλεγίου Ανατόλια στο Πανόραμα. Γύψος πάνω στον γύψο... Βαρύ μου έπεσε! Ευλικρινά πολύ βαρύ.

Κατά τον Ιούνιο του '67 χρειάστηκε ν' αλλάξουμε σπίτι. Δεν θυμάμαι τον λόγο. Βρήκαμε ένα τριάρι στη Βασ. Όλγας, κοντά στη Γραβιάς και ετοιμαστήκαμε για τη μετακόμιση... Μετακόμιση μηδενικού κόστους έπρεπε να είναι. Λεφτά, ως συνήθως, μόνο για τα μετρημένα και εντελώς απαραίτητα... Απλώθηκε η είδηση στην παρέα της Μαρτίου και στους γείτονες τους Καλαματιανούς και το βράδυ, ή ώρα 23.00, μαζευτήκανε στο διαμερισματάκι της Γραβιάς όλοι οι Νησιώτες μαζί με διπλανούς φίλους. Σύνολο δεκαπέντε μαζί μ' εμάς. Στις 23 και 15 ακριβώς, δόθηκε το σύνθημα... Μάζευε ο καθένας ό,τι εύρισκε μπροστά του, το έκανε έναν μπόγο, μικρό ή μεγάλο και κατέβαινε τη σκάλα. Κάτω στο πεζοδρόμιο η συνάντηση. Το πρόβλημα ήτανε τα τρία κρεβάτια, σουμίδες με ξύλινο σκελετό και ξύλινα ποδάρια. Δυο εθελοντές το καθένα ήθελε...

Τρία επί δύο έξη, συν τρεις για τα στρώματα σύνολο εννιά, πάνε τα δύο τρίτα του μεταφορικού προσωπικού... Τα βολέψαμε όμως... Σε είκοσι λεπτά μαζευτήκαμε στο πεζοδρόμιο με τα πράγματα υπό μάλη, στην αγκαλιά και στους ώμους. Μπροστά ένας Καλαματιανός, με το ταυ των φοιτητών του Πολυτεχνείου, που το είχε κάνει σα σταυρό.... Η εκκίνηση δόθηκε απ' τον Κώστα. Η πομπή με τάξη πήρε το δρόμο για το καινούριο σπίτι... Δεν προλάβανε ν' ακουστούν δυο – τρία «Προχώρα ρεεεε!!!!» με τα απαραίτητα γέλια και... ΣΤΟΠ έξω από το τμήμα της Χωροφυλακής... «... Τι είσατε εσείς; Πού πάτε;» Άντε να εξηγήσεις τώρα στον χωροφύλακα, που φύλαγε το τμήμα μ' ένα όπλο στο χέρι... «Φοιτητές είμαστε και αλλάζουμε σπίτι...», δεν του άρεσε η λέξη φοιτητής... «Και νυχτιάτικα σας ήρθε η όρεξη για κουβάλημα;» «Τη μέρα έχουμε μαθήματα και δεν προλαβαίνουμε», είπε ένας από τους Καλαματιανούς. Κρατηθήκαμε να μη γελάσουμε...

Έκανε μια βόλτα ο φρουρός γύρω από το γκρούπ των κουβαλητών και πηγαίνοντας στο κουβούκλιο της σκοπιάς μονολόγησε κουνώντας το κεφάλι του «Ποια σπιτονοικοκυρά θα κλαίει τα νοίκια!» και απότομα μας κοίταξε και μας είπε «Άντε ρε, πηγαίνετε από 'δω και χωρίς φασαρία στον δρόμο...». Σίγουρα Πελοποννήσιος θα ήτανε ο Χωροφύλακας. Η προφορά του τον είχε προδώσει.

Η μετακόμιση αυτή, δείγμα της φοιτητικής συνεργατικής ζωής και νεανικής ορμής εκείνης της εποχής και μάλιστα σε μια περίοδο που δεν είχαν ξεκαθαρίσει τα πράγματα με τη Χούντα (ούτε δυο μήνες δεν είχαν περάσει ακόμη από το πραξικόπημα) και δεν ξέραμε το καράβι κατά πού πηγαίνει... Η απαγόρευση της συνάθροισης «πέραν των τριών» ίσχυε... Η μετακόμιση όμως έγινε, με δεκαπέντε, μπορεί και είκοσι, άτομα το βράδυ του Ιούνη του '67, χωρίς να μας περάσει τίποτε το ιδιαίτερο από το μυαλό.

Τι να κάνουμε; Συμβαίνουν κι αυτά. Πάντως, με τη

σπιτονοικοκυρά μας, μέχρι να φύγουμε απ' τη Θεσσαλονίκη, είμαστε φίλοι. Έτσι, για την τάξη...

Το ετοιμάσαμε το καινούριο μας το σπίτι και στις αρχές του Ιούλη ήρθε και ο άλλος μου ο αδελφός, ο Παναής και μέσα στο κατακαλόκαιρο ανεβοκατεβαίναμε στο φροντιστήριο του Σταυριανίδη. Τελευταίες ετοιμασίες για τις εισαγωγικές του '67...

Αρχές του Σεπτεμβρη αφήσαμε τα πραγματάκια μας στα δωμάτια μας και φύγαμε για Πάτρα. Εκείνη τη χρονιά όλοι οι Πελοποννήσιοι υποψήφιοι εξεταζόμασταν εκεί... Χουντική πρωτοτυπία... Είχα ένα προαίσθημα ότι σε δυο μήνες, ένα πρωϊνό με ομίχλη και πάλι, θα επιστρέφαμε με τον τίτλο του φοιτητή στα χέρια μας.... Αμ δε!

Κάποιοι που κοιτάζανε μέσα από κλειδαρότρυπες, έστειλαν ραπόρτο στο Υπουργείο Παιδείας... «Αυτοί οι δύο δεν είναι καλά παιδιά...». Το διάβασε ο Πρόεδρος της επιτροπής των εξετάσεων, ένας καθηγητής Πανεπιστημίου ήτανε «Πωωω... Πω!» είπε με θυμό «Στα σκουπίδια τα γραφτά τους...».

Τα πετάξανε!

Στην αναμονή και σε νέα προσπάθεια, εγώ με τον Παναή, σε μια γκαρσονιέρα στην Αθήνα... Δεν το βάλαμε κάτω.

Ακούγαμε τις νύχτες από ένα τρανζιστοράκι τον Μητροπάνο. «Θα πάρω το αμάξι μου / στην τσέπη χαρτζιλίκι / κι απόψε τα μεσάνυχτα / θα 'ρθω Θεσσαλονίκη». Μας σηκωνότανε η τρίχα και μας έπιανε σύγκρυο. Μας προκαλούσε. Φάγανε τα λυσσακά τους, που έλεγε κι η μάνα μου. Δεν τους πέρασε... Εμείς όμως πέρασαμε...

Το Νοέμβριο του '68 επιστρέψαμε, εγώ με το χαρτί για την Πολυτεχνική - Πολιτικός Μηχανικός και ο Παναής για τν Φυσικομαθηματική - Φυσικός... Τα δωμάτια τα βρήκαμε όπως τα είχαμε αφήσει. Μας περίμεναν!

Στη γειτονιά της Μαρτίου και πάλι. Στη γειτονιά που είχε μεγαλώσει με τον ερχομό του Πέτρου του Ασημάκη (Οικ. Πολ. Επιστήμες), του Παναγιώτη του Αποστολόπουλου (Τοπογράφος Μηχανικός), του Πέτρου του Αναστασόπουλου (Οικ. Πολ. Επιστήμες). (Αχ ρε Πέτρο, μας έφυγες κι εσύ νωρίς, τον Δεκέμβρη του 2018, το δάκρυ μας ακόμα δε λείει να στεγνώσει!) και του Κώστα του Κυριακόπουλου (Ντελίγιωργα - Μαθηματικός), που δεν αρέστηκε και πήρε μεταγραφή για την Αθήνα.

Έδεσε η ομάδα, πλήρης ποδοσφαιρική ενδεκάδα και με αναπληρωματικούς. Φύγανε κάποιοι παλιοί. Αιώνιοι φοιτητές θα μένανε; Βλεπόμαστε περίπου καθημερινά. Στα αστικά, στη φοιτητική λέσχη, στο παγωτατζίδικο του Πιτίδη και ιδιαίτερα στις καθημερινές βραδινές επισκέψεις στα σπίτια, οι μεν στους δε, οι δε στους μεν, σήμερα εδώ αύριο εκεί... Βεγγέρες με τα όλα τους... Στις επισκέψεις αυτές, έμπαινε για συζήτηση όλο το φάσμα των γεγονότων. Πολιτικά, ποδοσφαιρικά, οι θύμησές μας από το Νησί, τα κουτσομπολιά και καταλήγαμε στο τραπέζι για καμιά πρεφούλα, αγωνία, ποκεράκι και τα τοιαύτα.... Γέμιζε το δωμάτιο από καπνία... Άντε να βρεις Ρώσικη τράπεζα να σου τα εξαργυρώσει! Έτσι, είμαστε όλοι κερδισμένοι και για να κλείσει η βραδιά τραβάγαμε κατά το πατσατζίδικο της γειτονιάς για μια γρήγορη επίσκεψη... Τα Σαββατόβραδα, γενικά, ήτανε αφιερωμένα στην «ξεκούραση»... Σινεμά, σπάνια στο θέατρο, στις μπουάτ ελάχιστα -λόγω κόστους-, σε ταβερνάκια της ευρύτερης περιοχής, πηγαίναμε όσο μακριά και να 'τανε, δεν κολλάγαμε, και βόλτα, πολλή βόλτα ρε παιδί μου, στην παραλία με μια σακούλα ζεστά στραγάλια στο χέρι... Στις ονομαστικές γιορτές, λίγες αλλά μοναδικές οι συναντήσεις, συνήθως μ' ένα βιβλιαράκι στο χέρι για δώρο, (ο Σαμαράκης με το Ζητείται Ελπίς και ο Βασιλικός με το Φύλλο, το πηγάδι, τ' αγγέλιασμα, σε πρώτη ζήτηση) γινότανε το έλα να δεις. Χωρίς ζαλισμένους, για να μην πω μεθυσμένους και εκτεθώ, δεν τέλειωνε η γιορτή. Πώς να ξεχάσω τη γιορτή μου του '68 με το "ANIZANO ΚΑΛΛΙΚΟΥΝΗ", που μας έφερε ο Πέτρος, με τον Πέτρο και τον Τάκη... Σαράντα ένα βαθμούς το άτιμο, για εντριβή. Το νεανικό κέφι μας ζάλισε, ναι, ναι αυτό ο ένοχος, και στο κεφάλι μας βαράγανε ακόντνα ξεκούρδιστες κιθάρες... Κάθε Σεπτέμβρη όμως είχε μπόλικο πράγμα, Έκθεση, Φεστιβάλ Τραγουδιού, Φεστιβάλ Κινηματογράφου και βάλε ακόμη... Αααα!!! Να μην ξεχάσω, και μπάλα, κάποια απογεύματα, στο γήπεδο της Γεωργικής Σχολής, εκεί κοντά στο αεροδρόμιο της Μίκρας.... Μετά το '70, το πρώτο μας το στέκι έγινε ο Χατζής, επί της Βασιλίσσης Όλγας, στη γειτονιά μας.... Εστιατόριο το μεσημέρι, με ωραία πλαταρόσουπα, ψησταριά το βράδυ, με κάτι μπιφτέκια διαμέτρου τουλάχιστον

δεκαπέντε εκατοστών, ξεχειλίζαν από το πιάτο... (τα θυμάμαι και με πιάνει λιγούρα)...

Ο κύκλος της παρέας μας ολοκληρώθηκε μέσα στα επόμενα δύο χρόνια με τον ερχομό του Βασίλη του Ψυχογιόπουλου (Πολ. Μηχ/κός) και του Γιώργου του Ηλιόπουλου (Νομική).

Η ομάδα κάθε άλλο, παρά ένα κλειστό club συγκεκριμένων ατόμων, ήταν ανοιχτή στους πάντες, σε φίλους, γνωστούς, συμφοιτητές και ιδιαίτερα στους Νησιώτες που περνούσαν από τη Θεσσαλονίκη, ή μένανε για λίγο.

Κοντά μας ήρθε κι έμεινε ο Γρηγόρης ο Καλογερόπουλος (μαθηματικός), όταν υπηρετούσε στο στρατό ως έφεδρος αξιωματικός....

Ο Κώστας ο Τσιγαρίδης (δικηγόρος), φαντάρος στη Θεσσαλονίκη και δίπλα μας σε όλες τις εξόδους του και τις διανυκτερεύσεις του...

Ο Θόδωρος ο Γιαννακόπουλος (Οικονομικά), φαντάρος στη Βέροια, μας επισκεπτότανε με κάθε ευκαιρία, και για να τον ευχαριστήσουμε, του κάναμε τραπέζι με εργένικη φασολάδα (λόπια), που έφτιαχνε ο Παναής. Ακόμα για τη φασολάδα έχει να λείει....

Ο Κώστας ο Σπυρόπουλος (μαθηματικός, πρ. δήμαρχος Μεσσήνης), έφεδρος αξιωματικός, κάθε μέρα μαζί μας. Βόλτα, καλαμπουρί και χαρτάκι... Λίγες μέρες πριν απολυθεί, αποδειχτήκαμε βρομόγλωσσοι «... Κώστα φτιάξε μια στολή ακόμη, θα γίνει επιστράτευση» του λέγαμε. Τι το θέλαμε κι εμείς; Να η επιστράτευση του '74.... Στον Έβρο ο Κώστας με ένα χρόνο επί πλέον στην πλάτη του.... Πλήρωσε κι αυτός τα έργα των «εθνοσωτήρων».

Ο Γιάννης ο Λαμπρινόπουλος (Πράπαρας – αστυνομικός στο Άγιον Όρος). Οι επισκέψεις του, μια μεγάλη γιορτή.... Ατέλειωτο νυχτερινό γέλιο με τις Αγιορείτικες ιστορίες του, Τα Νησώτικα και την Σ.Α.Μ.Η.Π... Έφυγε απ' εκεί, πήγε στον Σταυρό Χαλκιδικής, αλλά ποτέ δεν κοπήκανε οι δεσμοί μας....

Αξέχαστη η εκδρομή του Αντώνη του Αλεβίζου στην παροικία τη δικιά μας, κάπου στις αρχές του '70. Το βραδινό πρόγραμμα απαιτούσε επίσκεψη στο σπίτι μου... Ο Πέτρος Ασημάκης, ο μακαρίτης ο Πέτρος Αναστασόπουλος, ο Παναής, εγώ κι ο Αντώνης, μια πεντάδα έτοιμη και για χαρτάκι... Τα 'παμε, γελάσαμε και το στρώσαμε... Απ' την πολλή ενέργεια που ρίχναμε στην τράπουλα και απ' το πολύ τσιγάρο, ντουμάνι που ξεπέρναγε τις πρωινές ομίχλες, μας έκοψε η πείνα... Τι τρως στη μια τα μεσάνυχτα, delivery δεν υπήρχανε, αλλά και να υπήρχανε οι τσέπες ήτανε άδειες.... Τη λύση τη βρήκε ο Παναής.... Πήγε στην κουζίνα, μάζεψε όλα τα ξεροκόμματα που είχανε μείνει απ' το ψωμί της βδομάδας, (τα κρατάγαμε για ώρα ανάγκης) τα έριξε μέσα σε μια γαβάθα (το κατάστημα διέθετε και τέτοιο σκεύος), τα μαλάκωσε, τους έριξε λάδι, ξύδι, ρίγανη κι αλάτι και κάναμε ένα δείπνο πρώτης, μπακιάσαμε, την κάναμε ταράτσα. (Αργότερα η συνταγή αυτή έγινε gourmet στις «καλές» ταβέρνες και την πληρώναμε οκτώ ευρώ το πιάτο, το ξερό ψωμί είχε γίνει παξιμάδι εεε και;; Το ένα με φυσική ξήρανση και τ' άλλο με μηχανική στο φούρνο). Πήραμε δύναμη απ' το λάδι και συνεχίσαμε το ματς μέχρι τις πρωινές ώρες.... Φυσικά, χωρίς κανείς να πάρει ούτε μια δεκάρα απ' τους άλλους.... Ωραία βραδιά... Πήραμε και

τον πρωινό μας καφέ, σκέτος τούρκικος και ξαπλώσαμε να ξεκουραστούμε... Κουραστική κι αυτή η νύχτα....

Το Φεστιβάλ Ελληνικού τραγουδιού, μια διοργάνωση στα πλαίσια της Διεθνούς Έκθεσης, μας ήτανε άγνωστο από κοντά, μόνο από το τρανζιστοράκι ακούγαμε κάποια τραγούδια... Ούτε απ' έξω από το Παλαί ντε σπορ δεν θέλαμε να περάσουμε... Υπήρχαν λόγοι εσωτερικής πίεσης. Τα ξεχάσαμε όμως για λίγο τον Σεπτέμβρη του '73 και βρεθήκαμε, όσοι είμαστε εκείνη την εποχή στη Θεσσαλονίκη, εκεί, στο φεστιβάλ εκείνης της χρονιάς, για ν' ακούσουμε και να συμπαρασταθούμε στον φίλο Γιάννη Θωμόπουλο, που συμμετείχε με το τραγούδι του Ανδρέα Πρέζα «Στην καρδιά του Μάη». Δεν μπορώ να πω αν ευτύχησε ή ατύχησε, γιατί ο τρόπος και οι συνθήκες επιλογής ήταν τέτοιες, που ούτε συζήτηση παίρνουν. Πάντως, τις προσκλήσεις που πήραμε απ' το Γιάννη για να παραβρεθούμε, μαζί με τους καλλιτέχνες του φεστιβάλ, για ένα ποτό στη «Ρέμβη», τις τιμήσαμε δεόντως...

Εκεί δεν τον χαρήκαμε τον Γιάννη, και πιθανόν δεν μας χάρηκε κι αυτός. Λίγο αργότερα όμως, που τραγουδούσε στην μπουάτ «Αγράμπελη», στην Αγίου Δημητρίου, του δώσαμε και καταλάβανε όλοι οι παρευρισκόμενοι, περί τίνος πρόκειται.... Νησώτικο Πνεύμα Αθάνατο....

Από το δεύτερο εξάμηνο του '72 άρχισε η «φιλελευθεροποίηση» στα Πανεπιστήμια υπό την επίβλεψη του σπουδαστικού της ασφάλειας... Να πάμε, να μην πάμε στις διαδικασίες αυτές; Μήπως με τον τρόπο αυτό γίνουμε πιόνια στα χέρια κάποιων που μας δούλευαν; Τελικά, όχι μόνο πήγαμε αλλά και υπογράψαμε, ως ιδρυτικά μέλη, για τη δημιουργία «Συλλόγου Πελοποννησίων Φοιτητών Α.Π.Θ.». Στο προσωρινό διοικητικό συμβούλιο Γενικός Γραμματέας ο Γιώργος ο Ηλιόπουλος, ο δικός μας ο Γιώργος. Γενική συνέλευση στον κινηματογράφο «Διονύσια» στην Αγίας Σοφίας. Λοξές ματιές, μπλοκάκια μπαινοβγαίνανε από τα τσεπάκια κάποιων, που νομίζανε ότι δεν τους ξέραμε. Τέλος πάντων, το μετάνιωσα η χούντα και είπε στον Ιωαννίδη «Αυτοί δεν είναι αρσακιάδες, είναι λύκοι που θα μας φάνε». Το πήρε λόγω τιμής αυτός και διέλυσε τα πάντα... Μετά τον Σύλλογο των Μεσσηνίων φοιτητών, -τον εξαφανισθέντα εν τη γενέσει του- τον Απρίλη του '67, η σειρά τώρα και των Πελοποννησίων...

Είχε αρχίσει η αντίστροφη μέτρηση στο πολιτικό σκηνικό της Πατρίδας μας....

Η αντίστροφη μέτρηση όμως άρχισε και στην παρούσα μας της Μαρτίου, Αρχίσανε να φεύγουν, σιγά σιγά, όσοι τελείωναν, χωρίς να έρχονται καινούριοι. Στις αρχές του '74 είχαμε μείνει λίγοι, Εγώ, ο Παναής, η Γεωργία, ο Νίκος, ο Γιώργος μαζί με τον Κώστα τον Σπυρόπουλο, που του κάναμε πλάκα για την επιστράτευση και που δυστυχώς βγήκε αθληνιά Τέλος του '74! ΤΕΛΟΣ ΜΙΑΣ ΕΠΟΧΗΣ!

Πέρασαν από τότε σαράντα πέντε χρόνια και βάλε από το '74, και πενήντα δύο γεμάτα γεμάτα από το '67!

Στη γειτονιά μας, στη Μαρτίου της Θεσσαλονίκης, έμειναν και μένουν ακόμη η Γεωργία με το Νίκο, μαζί με τα παιδιά τους και τα εγγόνια τους... Φύλακες μιας εποχής, βαθιά φυλαγμένης στην ψυχή μας.

Χτίστηκαν όλα τα οικοπέδα, αναβαθμίστηκαν κάποια διατηρητέα, το πρώην Αστυνομικό τμήμα καταρρέει από μόνο του, το Μέγαρο Μουσικής φαντάζει στο τέρμα της Γραβιάς.... Μπορεί και τύποτα να μην άλλαξε για μας, του «'60 τους εκδρομείς»!

Περπατάω, όταν μου δίνεται η ευκαιρία, στους δρόμους τους γνωστούς και τους παλιούς, με τις ομίχλες, τον Νοτιά και τον Βαρδάρη, μέσα στην αχνάδα του πρωινού, ψάχνοντας, στις ίδιες γωνιές, στα στενά και στα σοκάκια τον Κώστα Στασινάκη, τον Σταύρο Γαλανάκη, τον Κώστα Τσερπέ, τον Θανάση Τσιμόγιαννη, τη Γεωργία Νικολακοπούλου, τον Νίκο Παπουλάκο, τον Σάκη Θεοδωρόπουλο, τον Μιχάλη Ηλιόπουλο, τον Στάθη Ψυχογιόπουλο, τον Σαράντο Τουφεξή, τον Παναή Στασινάκη, τον Πέτρο Ασημάκη, τον Πέτρο Αναστασόπουλο, τον Παναγιώτη Αποστολόπουλο, τον Βασίλη Ψυχογιόπουλο, τον Γιώργο Ηλιόπουλο, τον Γρηγόρη Καλογερόπουλο, τον Θόδωρο Γιαννακόπουλο, τον Κώστα Τσιγαρίδη, τον Κώστα Σπυρόπουλο, τον Νίκο Καίσαρη, τον Νίκο Παπαδημητράκο, τον Παναγιώτη Αδαμόπουλο και τόσους άλλους, που δίπλα δίπλα περπατήσαμε τα χρόνια '67 μέχρι '74, χρόνια ωραία αλλά και δύσκολα που σημαδέψανε τη ζωή μας!

Δε μπορεί, κάπου εδώ είναι κρυμμένοι όλοι τους, μαζί με μένα, από κάπου θα ξεμυτίσουν. Δεν μπορεί!

Νοέμβρης 2019

ΤΑ ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΛΑΔΙΟΥ

του Δημήτρη Ν. Μπουσούνη

Τα οφέλη από την ελαιοκαλλιέργεια στην περιοχή μας αλλά και γενικότερα στην ελληνική επικράτεια είναι τεράστια, όχι μόνο από οικονομική αλλά και από οικολογική άποψη.

Αν κάποια ημέρα, για οποιονδήποτε λόγο, εκλείψουν τα ελαιόδεντρα από τη Μεσσηνιακή γη, τότε δε θα μιλάμε πλέον για τον παράδεισο όπως είναι σήμερα αλλά για κρανίου τόπο.

Δυστυχώς, όμως, παρόλο που οι ιθύνοντες γνωρίζουν πολύ καλά τα ευεργετήματα της ελαιοκαλλιέργειας για τον ελλαδικό χώρο, δεν κάνουν σχεδόν τίποτα για να στηρίξουν το θαυμάσιο προϊόν, που λέγεται ελληνικό ελαιόλαδο!

Θα αναφερθώ σ' ένα περιστατικό, που συνέβη αρκετά χρόνια πριν, όχι τίποτ' άλλο αλλά για να καταλάβουν κάποιοι πώς φτάσαμε στο σήμερα, που η τιμή του λαδιού δεν καλύπτει ούτε τα έξοδα της συγκομιδής του. Το έτος 1987, λοιπόν, η παραγωγή ελαιολάδου στην ελληνική επικράτεια ήταν περιορισμένη. Ως εκ τούτου, στις αρχές της επόμενης χρονιάς, η τότε κυβέρνηση της χώρας μας, απαγόρευσε την εξαγωγή χύμα λαδιού στο εξωτερικό και επιτρεπόταν μόνο να εξαγεται εμπορεύσιμο κι επώνυμο.

Αυτή η υπουργική απόφαση, εκτός των άλλων, είχε σαν σκοπό ν' αποκτήσει επιτέλους το ελληνικό ελαιόλαδο μια ταυτότητα.

Αυτό, όμως, έγινε αιτία πολέμου από τους λαδέμπορους της εποχής εκείνης, που ήθελαν πάση θυσία να εξαγάγουν το χρυσάφι της μεσσηνιακής γης σε χύμα μορφή. Δηλαδή κάτι σαν κι αυτό που λέει η λαϊκή σοφία: «Στραβό γουρούνι στο σακί, να μην αβασκαθεί!!!»

Μπήκε, λοιπόν, τότε στη μέση και το δαμόνιο της πολιτικής και ως εκ τούτου, η αντιπολίτευση αντί να στηρίξει την προσπάθεια της κυβέρνησης, πήρε το μέρος των εξαγωγέων.

Το πράγμα σε κάποια στιγμή είχε πάρει σοβαρές διαστάσεις στην περιοχή μας κι ένας άνθρωπος που υπερασπίστηκε με σθένος αυτή την υπουργική απόφαση, ήταν ο τότε Δήμαρχος Καλαμάτας κύριος Σταύρος

Μπένος!

Έπεσαν, λοιπόν, επάνω του τότε οι καθώς πρέπει «πατριώτες της συμφοράς» να τον φάνε. Διαλαλούσαν παντοιοτρόπως, πως έτσι θα μειωθεί η εξαγωγή του λαδιού και θα χάσουν οι παραγωγοί ένα σημαντικό μέρος από το εισόδημά τους.

Μια μέρα χτύπησε το τηλέφωνο του χημείου και στην άλλη άκρη ήταν ο Σταύρος Μπένος. Μετά την καλημέρα ρώτησε αν γνωρίζω τον σάλο που είχε προκληθεί από την απαγόρευση του λαδιού σε χύμα μορφή και στη συνέχεια ακολούθησε ο εξής σύντομος διάλογος: - Φυσικά και το γνωρίζω κύριε Δήμαρχε, είπα εγώ και είμαι απόλυτα σύμφωνος με την απόφαση της κυβέρνησης. Γιατί ενώ εξαγωγήμε κάθε χρόνο περίπου εκατό χιλιάδες τόνους λάδι στην Ιταλία, όσο σπούδαζα εκεί, δεν είδα πουθενά ούτε ένα λίτρο λάδι να γράφει πως είναι Ελληνικό.

- Αυτό σημαίνει πως οι Ιταλοί παίρνουν το δικό μας λάδι, που είναι χρυσάφι, για να φτιάξουν τα δικά τους βρωμόλαδα και στη συνέχεια τα μοσχοπουλούν ως ιταλικά.

- Επειδή, κύριε Μπουσούνη, το απόγευμα έχω μια συνέντευξη τύπου πάνω σ' αυτό το θέμα, πες μου σε παρακαλώ με δύο λόγια: Τι είναι αυτό, που κάνει το δικό μας λάδι, να ξεχωρίζει από διάφορα άλλα;

- Δεν είναι τόσο το χημικό μέρος, κύριε Δήμαρχε, αλλά τα σπάνια οργανοληπτικά χαρακτηριστικά, που έχει το μεσσηνιακό ελαιόλαδο. Σ' αυτά συντελούν πολλοί παράγοντες, όπως η ποικιλία της Κορωνέικιας ελιάς, το έδαφος, το κλίμα της περιοχής, ο τρόπος συγκομιδής και επεξεργασίας του ελαιοκάρπου κλπ...

Στη συνέχεια, αφού μ' ευχαρίστησε, πρότεινε να παρευρεθώ κι εγώ σ' αυτήν τη συνάντηση με τους δημοσιογράφους, ως ειδικός επάνω στο λάδι.

Πράγματι δέχτηκα και στην καθορισμένη ώρα βρέθηκα μαζί με τον κύριο Μπένο στο πάνελ. Στο τέλος, όταν ρωτήθηκα επί του προκειμένου, είπα το αυτονόητο: Πως είναι αδιανόητο να εξαγεται το μεσσηνιακό ελαιόλαδο σε χύμα μορφή, για να φτιάχνουν οι Ιταλοί τα δικά τους λάδια και το δικό μας να μη φαίνεται

πουθενά.

Την επομένη ημέρα το πρωί μπήκε φουριόζος ένας εξαγωγέας λαδιού, που τον είχα μόνιμο πελάτη στο χημείο και ρώτησε με έντονο ύφος:

- Τι ήταν αυτά που πήγες και είπες ρε, εχθές μαζί με τον Μπένο;

- Μα, κύριε Νίκο μου, είναι κρίμα να εξαγεται χύμα το δικό μας λάδι, για να φτιάχνουν οι Ιταλοί τα βρωμόλαδά τους και το δικό μας να παραμένει στην αφάνεια.

- Εγώ εξαγωγή τέσσερα βυτία τον μήνα, δηλαδή, εκατό τόνους λάδι. Με δέκα δραχμές κέρδος, που έχω ανά κιλό, μου αφήνουν ένα εκατομμύριο και θα κάτσω ν' ασχοληθώ με τυποποίηση; Τρελός παπάς βάφτισε τον Μπένο κι εσένα μαζί!...

Στη συνέχεια έφυγε κι από τότε κι έπειτα δεν ξαναπάτησε ποτέ πια το πόδι του στο χημείο μου. Όχι μόνο αυτός αλλά ούτε και κάποιοι άλλοι, που έβλεπαν το εμπόριο του λαδιού, «σαν επάγγελμα της αρπαχτής!!!».

Να σημειωθεί πως τότε, για να φύγει ένα βυτίο με λάδι στο εξωτερικό, έπρεπε να συνοδεύεται κι από ένα πιστοποιητικό με την ανάλυση του υπάρχοντος περιεχομένου λαδιού.

Κατά συνέπεια αυτή η διαδικασία άφηνε ένα σημαντικό κέρδος στο χημείο κατά τη διάρκεια της όλης χρονιάς.

Ως εκ τούτου κόστισε πολύ ακριβά η ανάμιξή μου σ' αυτή την υπόθεση. Παρόλα αυτά, όμως, δεν μετάνιωσα ποτέ γι' αυτή μου την ενέργεια, γιατί το θεωρούσα υποχρέωση.

Μετά απ' αυτόν τον νότο η προσπάθεια της τότε κυβέρνησης αδρανοποιήθηκε και στη συνέχεια κανένας δεν ασχολήθηκε πλέον σοβαρά με το εθνικό μας προϊόν, που λέγεται ελαιόλαδο.

Ας μην κλαψουρίζουμε, λοιπόν, σήμερα νεκρολόγια επάνω στο πτώμα του λαδιού, αφού εμείς οι ίδιοι κοιτάμε να το θάψουμε!!!

ε.αρτεμις
ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Μεγίστης 5 - 113 61 Αθήνα
 Τηλ: 2108656505
 Κιν: 6977928914
 FB: Εκδόσεις Άρτεμις
 E-mail: ek.artemis@gmail.com

✓ Έκδοση -
 προώθηση
 βιβλίου
 ✓ Επιμέλεια
 κειμένων
 ✓ Γραφικές
 τέχνες
 ✓ Δημιουργία
 εντύπων

ΜΟΥΛΑΒΑΣΙΛΗ ΜΠΑΡΔΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

Γναθοχειρουργός-Ψηφιακή εμφυτευματολογία
 Διδάκτωρ Ιατρικής Πανεπιστημίου Αθηνών

ΑΘΗΝΑ
 Επιδαύρου 67, Αιγάλεω
 (πλησίον στάση Μετρό Αγ.Μαρίνα)
 Τηλέφωνο για ραντεβού:
 210 59 047 11

ΚΑΛΑΜΑΤΑ
 Καίσαρη Π. 1 & Αριστομένους
 Καλαμάτα 3ος όροφος
 Τηλέφωνο για ραντεβού:
 2721 400 840

Κινητό: 6977 970 700 e-mail: panbardi@gmail.com

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ

Αφοί Σουρίλα

Αναλαμβάνουμε παραγγελίες για:
 • Τούρτες Γενεθλίων • Βαπτίσεων
 • Γάμων κ.λπ.

25ης Μαρτίου 47 - Πετρούπολη, Τηλ: 210 5059 847

ΖΙΟΒΙΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ
 Ποιότητα & Εξυπηρέτηση
ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ
 ΕΛ.ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 154 - ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ
 ΤΗΛ.: 210 50 17 595

GMP
Saint Konstantinos
 Bouka Resort Hotel
 Παράλια Μπούκας
 Μεσσήνης Μεσσηνίας
 Τηλ.: +30 27220 25077 • Fax: +30 27220 25166

ΣΧΟΛΗ
ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ
 ΥΠΕΥΘΥΝΗ: ΜΙΡΑΝΤΑ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ
 ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΙΩΑΝ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
 ΠΛΗΡΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟ
 ΠΡΟΤΥΠΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ
 ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ
 ΑΓΓΛΙΚΑ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ
 ΓΑΛΛΙΚΑ - ΜΥΣΙΚΗ - ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ
 ΚΟΜΠΙΟΥΤΕΡ - ΕΛΛΗΝ. ΧΟΡΟΙ - ΜΠΑΛΕΤΟ
 ΣΧΟΛ. ΨΥΧΟΛΟΓΟΣ - ΑΣΦ. ΚΑΛΥΨΗ
 ΤΜΗΜΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ 7 Π.Μ. - 5 Μ.Μ.
 ΜΑΡΑΘΩΝΑΣ - ΧΟΛΑΡΓΟΣ, ΤΗΛ.: 22940 67 477 - 210 6532 332

εργαστήρι ζαχαροπλαστικής - catering
Λόφου... γλυκοσπολαύσεις

Τάσος Σουρίλας
 ΤΖΟΝ ΚΕΝΕΝΤΥ 106 ΛΟΦΟΣ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ ΤΗΛ. 210 - 57 57 177

Κασσημικά
 Γωνοταν τοπούλου

Πολλές δημιουργίες
 από χρυσό & λευκόχρυσο...

ΛΕΚΚΑ 23-25, ΣΥΝΤΑΓΜΑ • ΤΗΛ.: 210-3227997, FAX: 210 3220376
 http://www.silverware.gr • e-mail: info@silverware.gr

Για την ταινία Ευτυχία

Καλά, βρε φιλαράκι, τί είναι αυτό το καινούριο που απευθύνεσαι στα γραπτά σου σαν να μιλούσες σε κάποια παλιά αγαπημένη; Μου δίνει άλλη δύναμη, απαντώ εγώ. Και στο κάτω- κάτω χρειάζεται αυτό το συναισθηματικό καύσιμο όταν μιλάς για ταινίες που τα θέματά τους είναι η ζωή σου και η αναπνοή σου. Να μην της απευθυνθώ να μιλήσω περί Ευτυχίας Παπαγιαννοπούλου; Αν δεν ήμουν καψούρης τότε δεν θα είχα καταλάβει ούτε το “Ψιλή βροχή ψιλή βροχή/κι εσύ κοιμάσαι μοναχή” ούτε τίποτα. Κι ας ήταν εκείνη μακριά από μένα, κι ας άκουγε χιτς και αυτά τα “πα πα πα που”, εκείνα που είναι σαν να σου τρυπάνε τον εγκέφαλο με κομπρεσέρ.

Αγαπημένη εσύ, μπορεί να μου έδωκες χιλιάδες μαχαιριές (με φωνή Ζαμπέτα, έτσι να στο ελαφρύνω και λίγο), ναι “καρδιά είναι τούτη και λυγά” μα εγώ θα σε στείλω ετούτη τη βδομάδα σε έργο εκλεκτό για τη ζωή της μάγκισσας στιχουργού, της Παπαγιαννοπούλου. Την ταινία σκηνοθετεί ο Άγγελος Φραντζής που έχει ασχοληθεί με πολλά είδη σινεμά και τώρα κάνει έξοχα σου λέω, έξοχα, κι αυτό εδώ το βιογραφικό δράμα εποχής- αποδεικνύοντας ότι όποιος αγαπάει το σινεμά, το αγαπάει από πάνω ως κάτω, όλο. Κι ευτυχώς έχει σαν βάση ένα καλογραμμένο σενάριο (διασκευή βιβλίου της εγγονής της Παπαγιαννοπούλου) από την Κατερίνα Μπέη όπου παρότι η αφήγηση δεν είναι πάντα γραμμική, εν τούτοις δεν το χάνει, δεν μπερδεύει εκείνον που παρακολουθεί την ταινία και στο τέλος-τέλος νομίζει ότι κατευθύνει και το μοντάζ.

Είναι από τις ιστορίες τις πιο κατάλληλες για μεταφορά στη μεγάλη οθόνη, μια ζωή σαν μυθιστόρημα που ξεκινάει με τη μικρασιατική καταστροφή, μια γυναίκα μπροστά από την εποχή της στη συμπεριφορά αφού δεν υπολόγιζε και δεν φοβόταν τίποτα, όποτε ήθελε έδινε μια στην καρδιά με το γάλα και φτου κι απ’ την αρχή. Μου άρεσε τρομερά η Κάτια Γκουλιώνη σαν νεαρή Ευτυχία Παπαγιαννοπούλου. Έβγαλε αυτό το μάγκικο της νιότης, που δεν έχει ακόμα προλάβει να γίνει βαρύ κι ασήκωτο από τα μελλούμενα βάσανα παρά έχει και χιούμορ. Ο θρήνος που θα βγάλει κάποια στιγμή, όπως κι εκείνος της μεγαλύτερης Ευτυχίας από την Καραμπέτη, διασώζουν έναν ιδιαίτερο τρόπο θρήνου που είχαν εκείνοι οι παλιοί άνθρωποι. Όσον αφορά το στόμα της χαρτοπαίχτρας Ευτυχίας, έχει κάτι ατάκες το σενάριο που θα πεις: πού ήταν να τη γνώριζα τη βασίλισσα της ατάκας; Δεν γίνεται φυσικά να προσπεράσεις την ερμηνεία της Ντίνας Μιχαηλίδου- κάνει τη μητέρα της Ευτυχίας, μια μάνα που το σπίτι της μοσχοβολάει πάστρα- σταθερά μια δυνατή μας των υποστηρικτικών γυναικείων ρόλων.

Θα σου αρέσει, βέβαια, και ο Πυγμαλίων Δαδακα-

ρίδης, όπως επίσης και ο Θάνος Τοκάκης σε δύο υποστηρικτικούς ανδρικούς ρόλους. Ο ένας είναι ο δεύτερος σύζυγος της Ευτυχίας και ο ηθοποιός αποδεικνύει ότι μπορεί να δώσει λιτές, ουσιώδεις και άψογες δραματικές ερμηνείες- πέρα από τις κωμικές όπου καταξιώθηκε. Ο Τοκάκης υποδύεται ένα φίλο και ουσιαστικά προστατευόμενο από την Ευτυχία ομοφυλόφιλο και θα πρέπει να είχε μεγάλο ενδιαφέρον για τον ηθοποιό ο ρόλος του, να μπει στο πετσί ενός λαϊκού ομοφυλόφιλου εκείνης της εποχής και στα καλιαρντά. Από τους υπόλοιπους θα ξεχώριζα στα σίγουρα το Γιάννη Δρακόπουλο στο ρόλο του Μανέλλη, την Ευαγγελία Συριοπούλου που δεν την έχω δει πουθενά αλλού πιο κομψή αλλά και πιο το the point ερμηνευτικά, τον Παύλο Ορκόπουλο αλλά και τη Χρύσα Ρώπα στην εμφάνιση στο ρόλο της Σωτηρίας Μπέλλου. Πραγματικά είναι από τις φορές που ο τρόπος που χρησιμοποιείται αυτή η ιδιαίτερη φωνή της, είναι πλήρως επιτυχημένος, ελεγχόμενος, συντονισμένος με το σύνολο. Δεν θα έλεγα ότι είναι το ίδιο συντονισμένα περάσματα όπως της Ματθίλδης Μαγγίρα στο ρόλο της Ρένας Βλαχοπούλου- της βγαίνει πιο πολύ σε μίμηση.

Αφού σου δηλώσω γοητευμένος με τη δουλειά σε σκηνογραφία, ενδυματολογία αλλά και στο μακιγιάζ της Καραμπέτη... Ήρθε η ώρα να σου μιλήσω για την Καρυοφύλλια Καραμπέτη. Σου δίνει την αίσθηση ότι είναι ηθοποιός της μεθόδου. Ότι αυτή εκεί στο πανί είναι η πραγματική Παπαγιαννοπούλου κι ας ξέρεις ότι δεν είναι. Υπάρχει μεγαλύτερο επίτευγμα; Δοσμένη με κάθε κύτταρο, με κάθε αίσθηση, θριαμβεύει.

Δες την όχι μόνο γιατί μιλάμε για καλό ελληνικό σινεμά αλλά και γιατί θέλω να καταλάβεις τί ζωές βγάζουν στίχους σαν το “Πάρε το δάκρυ μου”...

Παναγιώτης Λιάκος

Απόφοιτος του τμήματος κλασικής φιλολογίας
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου/
Απόφοιτος του ΠΜΣ Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας
του ιδίου Πανεπιστημίου

Αυστραλία 2019—2020

Σκελετοί δέντρων,
απόγνωση,
γίνεται μεγαλύτερη
τις ώρες που μεταναστεύουν οι ώρες στην νύχτα,
τάφοι πάνω στην γη,
βαθύ σκοτάδι,
ούτε μια ρωγμή να βγει το πρωί,
το αύριο δεν θα είναι, δεν θα υπάρχει,
πέτρες αμίλητες,
σώπασαν οι κρότοι της ημέρας,
καταδίκη του σώματος,
αφαίρεση της ύπαρξης,
η παρουσία απούσα,
σκοντάφτει στην απουσία των παρόντων,
άηχος ο λόγος,
κλειστός ο ουρανός, άλωση,
κόσμος δακρύων,
άφωνα, κοάλα, καγκουρώ, νεκρά,
του θανάτου βεβαιότητα.
Συνομιλία με τον εαυτό μου,
σιγανή φωνή, θλίψη,
σταχτό-χωμα μαύρο.
Στα λίγα που έμειναν,
στα μεγάλα μάτια απορία, πόνος, φόβος,
σταγόνες δύο νερού περιμένουν
τα ελάχιστα, τα τελευταία που έμειναν.
Οι καμήλες, πίνουν πολύ νερό,
ετυμφορία θάνατος,
σκοτώστε την ζωή,
παραλογισμός, ανήθικο, ύβρις.

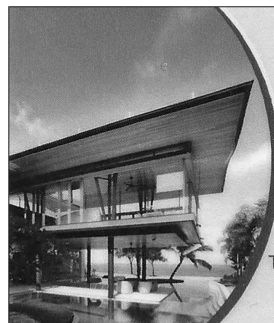
Σερενές
Παλαιό Φάληρο

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Φ. ΤΣΑΜΗΣ
ΚΑΦΕΚΟΠΤΕΙΟ – ΖΑΧΑΡΩΔΗ- ΚΑΒΑ
ΔΗΜ.ΚΟΥΤΣΙΚΑ 40 ΜΕΣΣΗΝΗ
ΤΗΛ:2722025890

- Υαλοπίνακες • Βιτρίνες καταστημάτων • Ντουζιέρες
- Γυάλινα κάγκελα • Στέγαστρα • Εσωτερικές πόρτες
- Κάλυψη επιφανειών με χρωματιστό γυαλί

Αναγνωσταρά
κόμβος Μεσσήνης 24200
U: www.gtglass.gr
E: info@gtglass.gr
T: 27220 24495
K: 6947320977

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΗΛ.
ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
& ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

ΜΕΣΙΤΗΣ ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΑΓΟΡΕΣ - ΠΩΛΗΣΕΙΣ - ΕΝΟΙΚΙΑΣΕΙΣ

28^{ος} Οκτωβρίου 1, Μεσσήνη
Τηλ. 27220.24148 - Φαξ. 27220.23600
Κιν. 6946.732.066, 6982.226.394
6973.657.217, 6977.551.712

Ιωάννης Α. Αναστασόπουλος MD, FESC
Ειδικός Καρδιολόγος
Εξειδικευθείς στην Κλινική Ηχοκαρδιολογία

Τηλ.: 2721080667 Κιν.: 6977737329
Email: i.anastasopoulos@yahoo.gr

Ιατρείο: Χρ. Παγώνη 10, 24 100 Καλαμάτα

ΗΦΑΙΣΤΟΣ
ΑΠΟ ΤΟ 1967

ΠΟΡΤΕΣ - ΠΑΡΑΘΥΡΑ
ΡΟΛΑ - ΓΚΑΖΟΠΟΡΤΕΣ
ΚΑΓΚΕΛΑ ΣΙΔΗΡΟΥ
ΚΑΓΚΕΛΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ
ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΙ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΣΚΙΑΣΗΣ
ΥΑΛΟΠΕΤΑΣΜΑΤΑ
ΛΙΘΡΙΑ
ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ

Η μεγαλύτερη
δύναμη
στο ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ
και στο ΣΙΔΕΡΟ

27210 22715
27220 22714

www.ifaistos.gr

Παναγιώτης Διον. Μαρκόπουλος
ΚΤΗΝΙΑΤΡΟΣ Π.Θ.
Μετεκπαιδευθείς στην
Κλινική Παραγωγικών Ζώων Α.Π.Θ.

Ι ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟ Ι ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ
Ι ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΑ ΦΑΡΜΑΚΑ
Ι ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ GROOMING
Ι ΤΡΟΦΕΣ - ΑΞΕΣΟΥΑΡ

Εθν. Μακαρίου 105 & Δ. Κούτσικα, Μεσσήνη 24200
Τηλ. 27220 22066 Κιν. 6978582570
Email pdm11mes@hotmail.com

Messini
H O T E L
SINCE 1978

Δημήτρης Π. Κουζής

Λεωφ. Καλαμάτας - Πύλου. Μεσσήνη
Tel: 2722023002-3, E-mail: Hotel_messini@yahoo.gr

Το Νησί στο φως της ιστορίας

Παρουσίαση από τον Ηλία Μπιτσάνη

Ο συμπατριώτης μας Ηλίας Μπιτσάνης εκπόνησε και διαθέτει δωρεάν στο διαδίκτυο, ένα βιβλίο σε ηλεκτρονική μορφή με τίτλο «Το Νησί στο φως της ιστορίας».

Για τους φίλους αναγνώστες μας, που δεν έχουν πρόσβαση στα ηλεκτρονικά μέσα κοινωνικής δικτύωσης, δημοσιεύουμε σε συνέχειες την εν λόγω αξιόλογη εργασία...

Β΄

ΟΙ ΜΕΛΙΣΣΗΝΟΙ

Την εποχή της Φραγκοκρατίας και μετά τα μέσα του 14ου αιώνα η ανασφάλεια εντείνεται και γενικεύεται για πολλούς λόγους (φραγκοβυζαντινές συγκρούσεις, επιδρομές Καταλανών και Τούρκων πειρατών, μαύρη πανώλη, Λατίνοι τυχοδιώκτες, Αλβανοί ληστές, διαμάχες Παλαιολόγων, τουρκοβενετικοί πόλεμοι). Με αποτέλεσμα τις ερημώσεις οικισμών και τον πολλαπλασιασμό των κάστρων. Το Νησί εμφανίζεται και πάλι στην ιστορία το 1428 ανάμεσα σε πόλεις, χωριά και κάστρα που παραχώρησε ο δεσπότης Θεόδωρος Β΄ Παλαιολόγος στον αδελφό του Κωνσταντίνο (τον τελευταίο αυτοκράτορα στη συνέχεια). Σύμφωνα με τον Μίλλερ, είχε μεταβιβάσει “τη διοίκηση των μεγάλων κτήσεων της οικογένειας των Μελισσηνών, στο διάστημα της ανηλικότητας του τότε αντιπροσώπου” και ανάμεσα σε αυτές περιλαμβάνει το Νησί και την Ανδρούσα. Ακολούθησε η κατάκτηση από τους Τούρκους οι οποίοι προτίμησαν την εγκατάσταση στις πεδινές περιοχές με σκοπό την εκμετάλλευση της γης που ήταν παραγωγική και σε μεγάλη έκταση. Το εντυπωσιακό της υπόθεσης είναι ότι σε όλη τη διάρκεια της τουρκοκρατίας το Νησί κράτησε το όνομά του, παρά το γεγονός ότι τα περισσότερα πεδινά χωριά ήταν τουρκώνυμα. Κάποιες αναφορές σε Δρίζαγα ή Ντρίζαγα έχουν να κάνουν με παραποίηση της αναφοράς του Μελέτιου. Ο οποίος όμως αναφέρεται σε “Νησί του Δρίζαγα” ενώ χαρακτηρίζει τον Πάμισο “ποτάμι του Νησιού”.

Η ΠΡΩΤΗ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑ

Οι Τούρκοι εγκαταστάθηκαν στο Νησί και κατά πάσα πιθανότητα στην περιοχή αυτού του λόφου (νότια και βόρεια της νεότερης εκκλησίας των Τριών Ιεραρχών) η οποία μάλλον είναι και η μοναδική που έχει όνομα με τουρκική καταγωγή: Τσελεπίνα. Η λέξη “τσελεπής” τουρκικής προέλευσης ήταν τίτλος επί Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και στα ελληνικά αργότερα χρησιμοποιήθηκε με τη σημασία του περιποιημένου και καλοντυμένου. Στη βόρεια πλευρά αυτής της περιοχής υπάρχει το “χαβούζι”, τουρκικής προέλευσης λέξη που σημαίνει δεξαμενή. Και ίσως είναι το σημείο που στρατοπέδευσαν τα Γαλλικά στρατεύματα του Μαιζώνα: “Στήσαμε τις σκηνές μας βόρεια της κωμόπολης, στη μέση σκιερών λιβαδιών από ιτιές, λεύκες και άλλα μεγάλα δένδρα υγρών τόπων. Υπήρχε σ’ αυτό το μέρος πηγή με άφθονο νερό με τη δεξαμενή της”. Κατά τον Πετρίδη οι κατακτητές για να προστατέψουν τον τόπο από τις πλημμύρες και να αξιοποιήσουν τον κάμπο, μάζεψαν τους χωρικούς και τους έβαλαν να ανοίξουν τάφρο από την Ξυτερίτσα μέχρι τη θάλασσα, διευθετώντας έτσι την κοίτη του ποταμού. Κατά τους μελετητές της περιόδου αυτής σημειώνονται στην Πελοπόννησο εξισλαμισμοί χριστιανών τιμαριωτών οι οποίοι επιχειρούν έτσι να διατηρήσουν τα προνόμια και μετά το δεύτερο μισό του 16ου αιώνα εμφανίζονται πολύ συχνότεροι εξισλαμισμοί καθώς οι ραγιάδες προσπαθούσαν με τον τρόπο αυτό να επιβιώσουν καθώς οι μουσουλμάνοι είχαν ευνοϊκότερο φορολογικό καθεστώς. Ενώ παράλληλα σημειώθηκε άνοδος του θρησκευτικού φανατισμού σε ορισμένα στρώματα της μουσουλμανικής κοινωνίας. Δυο διαφορετικές πληροφορίες σε σχετικά κοντινό διάστημα προς τα τέλη της πρώτης

τουρκοκρατίας, δείχνουν η μια την ύπαρξη κολλήγων που ήταν έτοιμοι να πάρουν τα όπλα για να πολεμήσουν και από την άλλη εμφανίζουν την πόλη εξισλαμισμένη. Όταν το 1659 ο Μοροζίνη προσπαθεί να κάνει αντιπερισπασμό στην Πελοπόννησο για να καταλάβει την Κρήτη ένα από τα ελάχιστα “χωριά” της Μεσσηνίας που είναι έτοιμα να ξεσηκωθούν – και μάλιστα το μόνο πεδινό – είναι το Νησί. Σε σχετικό έγγραφο από τα Ενετικά αρχεία αναφέρεται ότι “ο Αναγνώστης Νικητάς μαζί με τον Ρανήτο, κολλήγοι του Ντουσαγά (;) στάλθηκαν από το χωριό Νησί, για να αναφέρουν σε όλους ότι πήραν οι χωρικοί τα όπλα στην υπηρεσία της Γαληνοτάτης Δημοκρατίας και ότι είναι περίπου 400 άτομα. Γι’ αυτό λοιπόν στάλθηκαν και να γνωρίσουν με κάποια βεβαιότητα τα πράγματα και να τα βάλουν σε τάξη”. Λίγα χρόνια αργότερα, το 1668, ο Εβλιγιά Τσελεμπί περιοδεύει την Πελοπόννησο και γράφει ότι το Νησί “είναι ένα μουσουλμανικό χωριό με τριακόσια κεραμοσκεπαστά σπίτια, με αμπέλια και κήπους σε μια θαυμάσια τοποθεσία. Έχει ένα τζαμί και ένα χαμάμ”.

Το γεγονός ότι τόσο για την Καλαμάτα, όσο και για την Ανδρούσα αναφέρει πως οι περισσότεροι είναι Ρωμιοί κάνει περισσότερο αξιόπιστη την καταγραφή του. Ακόμη το γεγονός ότι αναφέρει πως είναι “ζεαμέτι” δείχνει ότι στο Νησί η γη ήταν ημικρατική με την έννοια ότι η ψιλή κυριότητα ανήκε στο κράτος και είχε παραχωρηθεί σε στρατιωτικό ή αξιωματούχο ώστε να εισπράττει τα φορολογικά έσοδα με την υποχρέωση να συντηρεί έναν αριθμό στρατιωτών. Έτσι εξηγείται και ο χαρακτηρισμός ως “κολλήγων” των επαναστατημένων χωρικών.

ΤΑ ΟΡΛΩΦΙΚΑ

Ένα χρονικό άλμα για να κλείσουμε τα όσα αφορούν στο κάστρο, για να πάμε στα Ορλωφικά του 1770. Και αυτό γιατί υπάρχει η αναφορά για μάχη στο “Μελίπυργο” και επιχειρείται αυτό να ταυτιστεί με έναν “Μελισσόπυργο” που είχαν κτίσει οι Μελισσηνοί πριν από την έλευση των Φράγκων. Και στην οποία σκοτώθηκε ο Γιάννης Μαυρομιχάλης ή Σκυλογιάννης. Πρόκειται για άποψη η οποία απορρίπτεται από τους μελετητές που έχουν ασχοληθεί με τα Ορλωφικά και κυρίως από τον Σωκράτη Κουγέα και τον Τάσο Γριτσόπουλο. Πρώτος έγραψε γιαυτό το 1870 ο Γερμανός ιστορικός Μέντελσον-Βαρθόλδη το 1870 αναφερόμενος σε “Mylipyrgo”. Αυτός που το μετέφρασε στα ελληνικά ήταν ο Μιχαήλ Παπαρρηγόπουλος το 1872 και αναφέρεται σε “Μυλίπυργο”. Ενα χρόνο αργότερα ο Αγγελος Βλάχος μεταφράζει την περιοχή ως “Μελίπυργο” κατά παρετυμολογία και το υιοθέτησε στη συνέχεια ο Κωνσταντίνος Παπαρρηγόπουλος. Ο Κουγέας τοποθετεί τη θέση στους Μύλους του Αλμυρού που δικαιολογεί το “Μυλίπυργος”. Ο γηραιός πολιτικός Κωνσταντίνος Φλέσσας στα τέλη του 19ου αιώνα ερευνώντας όσα “μερικοί τινές ανακάλυψαν” αποφαινεται ότι “ημείς ερευνήσαντες δεν ηδυνήθημεν ν’ ανακαλύψωμεν αν υπήρχε Μελίπυργος”. Μάχη στο Νησί κατά Ορλωφικά έγινε και μάλιστα “σώμα με σώμα” σε διαφορετικά σημεία με πολλές εκδοχές. Σύμφωνα με τον Κωνσταντίνο Φλέσσα, ο παππούς του Παπαφλέσσα Γεώργιος Φλέσσας με 150 Μεσσηνίους “έσπευσεν εις Νησίον προς υποστήριξιν του Ιωάννη Σκυλογιάννη, συγγενούς του Π.

Γερακάρη και εν τη οχυρά οικία του Χατζή Γεωργίου, του καλούμενου Πληγουρή, επολιορκήθησαν υπό των αΐφνης κατελθόντων εκ Τριπόλεως Τούρκων και εφονεύθησαν άπαντες μεταδοθέντος του πυρός εις την οικίαν”. Πρέπει να σημειώσουμε ότι οικογένεια Γερακάρη υπήρχε στο Νησί περίπου το 1700 και αναφέρεται στην απογραφή της εκκλησιαστικής περιουσίας. Ο Ρουλιέρ σε βιβλίο που κυκλοφόρησε το 1807 αναφέρει ότι: “Ο Μανιάτης καπετάνιος Ιωάννης Μαυρομιχάλης εισέβαλε στο Νησί αφού εγκατέλειψε τους Ρώσους από δυσαρέσκεια. Του επιτέθηκαν 5.000 άνδρες, ταμπουρωμένοι από σπίτι σε σπίτι όλοι οι δικοί του ή σκοτώθηκαν ή αιχμαλωτίστηκαν ή έφυγαν εκτός από 24. Αντιστάθηκε σε ένα σπίτι για τρεις ημέρες. Εικοσιδύο σκοτώθηκαν. Οι Τούρκοι έβαλαν φωτιά στο σπίτι και με έκπληξη είδαν να βγαίνει ένας γέρος, πληγωμένος και ένα μικρό παιδί”. Ο Αμπέλ Μπλουε γράφει ότι “στο Νησί ο γενναίος Μαυρομιχάλης περιμένοντας κρυμμένος σε ένα σπίτι μαζί με 22 άνδρες, αναχαίτησε για 3 ημέρες τις δυνάμεις των Τούρκων. Ενώ ο Μπορού νται Σαιν Βινσεντ γράφει ότι “κάποιοι ισχυρίζονται ότι είναι μέσα σε αυτό το κάστρο που ο Μαυρομιχάλης, πατέρας του σημερινού Πετρόμπεη, αμύνθηκε το 1770 για 3 ημέρες με 22 Μανιάτες ενάντια σ’ έναν τουρκικό στρατό”. Ο γέρο Πιέρρος Μαυρομιχάλης διηγείται στο Ρήγα Παλαμίδα ότι οι “Μαυρομιχαλαίοι έπιασαν τα καλύτερα σπίτια του Νταρειώτη”. Ενώ σύμφωνα με τουρκική μαρτυρία (Χειρόγραφο του Σουλεϊμάν Πενάχ Εφέντη του Μοραΐτη) του 1785 οι Μανιάτες είχαν κλειστεί στους πύργους, δηλαδή σε πυργόσπιτα όπως συνήθιζαν τότε οι πλεόν εύποροι Έλληνες για να προστατεύονται. Υπάρχει μια ακόμη μαρτυρία “Μοραΐτη νομάδα” με τον οποίο μίλησε ο περιηγητής Καστελάν το 1796 σύμφωνα με την οποία “Στο Νησί έπεσε ένας από τους ηρωικότερους αρχηγούς μας. Αιχμαλωτίστηκε ο αδερφός κάποιου σπουδαίου Μανιάτη καπετάνιου, ο Μαυρομιχάλης. Τα βασανιστήρια και η προοπτική ενός φρικτού θανάτου, έκαψαν τη δύναμη του χαρακτήρα του: διέφυγε το βασανιστήριο του ανασκολοπισμού χάρη στην υπόσχεσή του στους Τούρκους να χρησιμοποιήσει όλη την επιβολή στους συμπατριώτες του, για να τους πείσει να καταθέσουν τα όπλα και να αποσυρθούν στα βουνά τους”. Συμπερασματικά ο Κουγέας θεωρεί ότι έγινε μάχη στο Νησί η οποία όμως δεν ταυτίζεται με αυτή του “Μυλίπυργου” στην οποία αιχμαλωτίστηκε ο Γιάννης Σκυλογιάννης, ενώ ο Γριτσόπουλος ταυτίζει το παιδί που αιχμαλωτίστηκε με τον περίφημο εξομώτη Γεώργιο Μαυρομιχάλη που έγινε πλοίαρχος του τουρκικού στόλου γνωστός ως Σουκιούρμπεης”. Ο Κουγέας είναι κατηγορηματικός στο ότι δεν υπήρχε κανένας Μανιάτης με προσωνύμιο Σκυλογιάννης και θεωρεί στο σώμα 400 Μανιατών που είχε συγκροτήσει ο Παναγιώτης Μπενάκης εκ των αρχηγών των Ορλωφικών, μπορεί να υπήρχε γενναίος καπετάνιος της οικογένειας Γερακάρη με το όνομα Γιάννης και προσωνύμιο Σκυλογιάννης που έπεσε στο Νησί.

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΚΑΣΤΡΟΥ

Παραμένοντας στην Πανηγυρίστρα και την περιοχή που σύμφωνα με κάποιες ενδείξεις βρισκόταν το Κάστρο, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι ερείπια υπήρχαν ακόμη όταν έφθασαν το Νησί τα Γαλλικά στρατεύματα του Μαιζώνα καθώς αναφέρεται ότι “ένα κάστρο με όψη φεουδαρχική υπήρξε στο Νησί, αλλά δεν έμειναν πια παρά μόνον χαλάσματα ακόμη αρκετά ψηλά και κομμάτια από πυργίσκους μέσα στις τρύπες των οποίων φύλιαζαν μικρά αρπακτικά πουλιά”. Όπως φαίνεται, σταδιακά το κάστρο εγκαταλείφθηκε και ερειώθηκε, και κάποια στιγμή πέρασε ιδιοκτησιακά στη Μονή Βουλκάνου ως μετόχι της. Σχετικά με αυτό θα πρέπει να σημειώσουμε ότι στην ενετική απογραφή της εκκλησιαστικής περιουσίας το 1699 αναφέρεται ότι η Μονή Βουλκάνου “έχει εις

το Νησί μετόχι με εκκλησία ήτανε παλαιά και την ανακένησε το μοναστήρι. Και ήνε η εκκλησία τα Ισόδια της Θεοτόκου, και σπήτια 5 με την περιοχή τους, και απόδο από το μετόχι χωράφια στρέμματα 6”. Και ένα χρόνο αργότερα “έχει και εις το Νησί μετόχι με εκκλησία της Παναγίας και σπήτια 6 με την αυλίν τους. Έχει και απόδω από τη μάντρα χωράφια, και κύπους και είναι στρέμματα 5”. Η έκταση έξω από το μετόχι αντιστοιχεί περίπου με τη σημερινή Πανηγυρίστρα. Στην οποία μεταφέρθηκε το εμπορικό πανηγύρι καθώς το 1927 κατασκευάστηκαν τα πρώτα μπεζεστένια και την τελική τους μορφή πήραν σταδιακά μέχρι το 1931.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΑΓΙΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ

Θρησκευτικό επίκεντρο αυτού του κατοικημένου λόφου ήταν οι Άγιοι Απόστολοι. Και με βάση το γεγονός ότι οι εκκλησίες χτίζονταν είτε έξω από τον οικιστικό ιστό ή στην περιφέρειά του, μπορούμε να υποθέσουμε ότι αυτή βρισκόταν στην άκρη του οικισμού. Από τότε βρισκόταν εδώ δεν γνωρίζουμε, εκείνο το οποίο όμως έχει σημασία είναι η αναφορά που γίνεται στην απογραφή της εκκλησιαστικής περιουσίας το 1699: “είναι και ο ναός των Αγίων Αποστόλων [...] είναι και άλλος ναός των Αγίων Αποστόλων και είναι χαλασμένη”. Και από τη μορφολογία της εκκλησίας μπορούμε να συμπεράνουμε ότι αυτή υπήρχε ήδη από τον 17ο αιώνα χτισμένη σε άγνωστη ημερομηνία. Ενώ η αναφορά σε “χαλασμένη” εκκλησία μας υποψιάζει για την ύπαρξη μεσαιωνικής εκκλησίας που βρισκόταν κάπου δίπλα και η οποία για κάποιους λόγους είχε εγκαταλειφθεί και είχε κτιστεί η καινούργια. Με τους Αγίους Αποστόλους συνδέεται μια σημαντική πλευρά της μετεπαναστατικής κατάστασης στο Νησί, όταν το χωριό είχε μοιραστεί στα δύο ανάμεσα σε υποστηρικτές του Δ. Καλαμαριώτη και υποστηρικτές του Γ. Δαρειώτη το 1923, σχετικά με την εκλογή αντιπροσώπου στην εθνοσυνέλευση του Αστρους. Ο απεσταλμένος του υποπουργείου Εσωτερικών με τις καμπάνες και με τους τελάληδες κάλεσε τους Νησιώτες στους Αγίους Αποστόλους για να ερευνήσει τα όσα καταμαρτυρούσαν οι δύο πλευρές και συνυπέγραφαν πολλοί Νησιώτες την κάθε μια σε σχετικές επιστολές. Όσες μεθόδους και αν προσπάθησε να εφαρμόσει για να... βγάλει άκρη δεν τα κατάφερε και στο τέλος έπεσε... κλωτσοπατινάδα μεταξύ των αντιπάλων οπαδών. Τότε ο αντιπρόσωπος κλείστηκε στο νάρθηκα της εκκλησίας και άρχισε να καλεί έναν – έναν για να καταγράψει... με ποιον είναι, αφού προηγουμένως ο ίδιος ορκιζόταν σε εικόνα του Χριστού ότι θα γράψει αυτό που του είπαν. Τέσσερεις ημέρες κράτησε η διαδικασία και στο τέλος κάλεσε τους παπάδες των ενοριών για να του πουν πόσες είναι οι οικογένειες για να μην υπάρχει... νοθεία. Βρήκε ότι το Νησί είχε 300 οικογένειες και στο αποτέλεσμα ισορρόπη... ισορροπο αλλά οι προκριωότεροι και πλέον ευκατάστατοι ήταν “κατά το του Δαρειώτου”. Για την ιστορία τελικά πήγε ο Καλαμαριώτης. Νεότερη είναι η εκκλησία των Τριών Ιεραρχών, αλλά παρά την ανάγλυφη πλάκα που υπάρχει στην είσοδο δεν μπορούμε να την χρονολογήσουμε ασφαλώς. Και σε αυτό συντείνει το γεγονός που προαναφέρθηκε με την έννοια ότι αν υπήρχε μεγαλύτερη εκκλησία δεν θα καλούσε γενική συνέλευση εκατοντάδων ο αντιπρόσωπος στην πολύ μικρότερη. Ενώ οι Άγιοι Απόστολοι αναφέρονται ως ενορία για αρκετά χρόνια μετά την επανάσταση. Σε κάθε περίπτωση το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στα δομικά υλικά της εκκλησίας ανάμεσα στα οποία υπάρχουν κομμάτια από κίονες και παλαιοχριστιανικά σύμβολα. Και αποτελεί ένα μεγάλο ερωτηματικό αν αυτά βρέθηκαν στο Νησί καθώς υπάρχει η αναφορά για αρχαιότητες στην Πανηγυρίστρα ή μεταφέρθηκαν από άλλους αρχαιολογικούς χώρους κάτι το οποίο ήταν σύνθετος.

➡ συνέχεια στο επόμενο φύλλο